

Uppenbarelseboken

Inledning

Introduktion: Bibelns sista bok blickar in i framtiden. Fokus är på Jesus och hur han en dag kommer att regera och segra över ondskan. Rättvisa kommer att skipas. Jesus kallar Johannes "högt älskad", se Joh 20:2. Bara en person till i Bibeln har fått denna omnämning och det är Daniel, se Dan 9:23. Det är intressant att de två författare som har förtroendet och privilegiet att skriva bibelns två viktigaste böcker om ändens tid är de som Gud själv ger denna benämning, se Amos 3:7; Joh 15:15.

Nummer och dess multipler har stor symbolisk innebörd i Uppenbarelseboken. Följande uppställning kan vara en hjälp:

- Talet **3** är Guds och himmelens tal.
- Talet **4** står ofta för världen och allt skapat. Det finns fyra väderstreck.
- Talet **6** är människans tal. Människan skapades på sjätte dagen.
- Talet **7** står för fulländning och fullkomlighet.
- Talet **10** beskriver politisk makt och styre på jorden. Det är summan av 4 plus 6 - världen och människan. Tio Guds bud är Guds plan för ett fungerande samhälle. Tio horn beskriver mänskligt styre med bakomliggande onda influenser, se Upp 17:12; Dan 7:7.
- Talet **12** representerar Guds folk. Israeliterna var uppdelade i tolv stammar, Jesus kallade

tolv lärjungar.

- Talet **24** används om de äldste. Det är summan av 12 plus 12 och betecknar troligtvis Guds folk från både Gamla och Nya testamentet.
- Talet **144** är produkten av 12 multiplicerat med 12. Det beskriver fasthet och något som är fullständigt.
- **1 000** används ibland för att förstärka. Ett exempel är de 144 000 från Israels alla stammar, se Upp 7:4. Talet 1000 är 10 upphöjt med 3, dvs. $10 * 10 * 10$. I tusentalet finns siffrorna 10 och 3 representerade. Betydelsen blir då att det jordiska har fått bli genomsyrat av det himmelska, eftersom 10 står för världsligt styre och 3 är Guds tal.

Struktur: Det finns ofta flera parallella teman, samtidigt som ondskan intensifieras på jorden pågår lovsång och tillbedjan i himlen. Det finns även flera kiastiska mönster i flera nivåer. En uppställning skulle kunna vara:

Prolog, 1:1-8.

Första synen, 1:9-20.

Sju brev, kap 2-3.

Andra synen, kap 4-5.

Sju sigill, kap 6-7.

Sju basuner, kap 8-11.

Det stora dramat – sju aktörer, kap 12-14.

Sju skålar, kap 15-16.

Den prostituerade kvinnan – Babylon, kap 17-19:10.

Tredje synen, 19:11-21:8.

Jesu brud – Jerusalem, 21:9-22:11.

Epilog, 22:12-21.

Genre: Inledning och avslutning följer mönstret av ett typiskt brev, se Upp 1:4; 22:8, 21. Innehållet är profetiskt och apokalyptiskt, se Upp 1:1; 22:7. Ordet apokalyps kommer från grekiskans "apokalypsis" som betyder uppenbarelse, avtäckelse eller avslöjande av något som varit dolt.

Skrivet: 90-96 e.Kr. i slutet av kejsar Domitianus tid som regent, 81-96 e.Kr. Kyrkofadern Irenaeus skriver på 180-talet e.Kr. i sin skrift "Mot heresierna" att Johannes skrev Uppenbarelseboken "inte så länge sedan, nästan i vår egen generation, vid slutet av Domitianus regeringstid". Domitianus var romersk kejsare 81-96 e.Kr.

Till: Sju församlingar i Mindre Asien, nuvarande västra Turkiet.

Från: Ön Patmos, tio mil väster om Efesos.

Författare: Johannes, en av de tolv apostlarna.

Budbärare: Okänd, men brevet skickades från Patmos, se Upp 1:11, och församlingarna omnämns i den ordning en budbärare skulle ha gått med dessa brev. Troligtvis gjordes också flera kopior, och för den som kopierade skriftrullen fanns en varning i slutet av boken, se Upp 22:18-19.

Prolog

¹ [*Uppenbarelseboken inleds med ett förord som beskriver hur boken kom till. De första två verserna formar ett kiastiskt mönster som ramas in av fraserna "den Smordes uppenbarelse" och*

"den Smordes vittnesbörd". I andra nivån nämns Gud och Guds ord. I den tredje nivån Johannes, som kallar sig själv tjänare. Centralt nämns budbäraren, ängeln, som är sänd att förmedla budskapet om vad som ska ske snart/snabbt.]

Detta är Jesu den Smordes (Kristi) uppenbarelse (avslöjande, grekiska "apokalypsis")
[kan översättas med uppenbarelsen "om" eller "från" Jesus],

som Gud gav honom [Jesus]

för att visa sina tjänare [Johannes] vad som snart (snabbt) måste ske.

[Ordet för "snart", grekiska "tachei", betyder troligtvis att när väl dessa händelser börjar ske, kommer de att ske snabbt. Det stämmer väl med Jesu ord i Matt 24:22 om att tiden ska "förkortas".]

Han sände sin budbärare (ängel)
och gjorde det känt för sin tjänare Johannes,

² som har vittnat om Guds ord,

och Jesu den Smordes (Kristi) vittnesbörd,
allt vad han själv har sett.

[Det finns många bilder och paralleller från Daniels bok i Uppenbarelseboken. I sista kapitlet uppmanades Daniel att "gömma dessa ord och

förseгла denna skrift till ändens tid”, se Dan 12:4. Det som förseglades i Daniels bok uppenbaras i Uppenbarelsesboken, se också Upp 22:10. Det grekiska ordet apokalypsis betyder bokstavligen avtäckning. Uppenbarelsesboken handlar om hur Guds smorde kung Jesus blir synlig för alla!]

³ Salig (lycklig, välsignad) är den som läser upp och de som lyssnar till profetians ord, och tar vara på (håller, tar till sig) det som står skrivet i den, för tiden är nära.

[På Nya testamentets tid läste man högt från de bibliska Skrifterna när man samlades till gudstjänst, se 2 Kor 3:14. De första kristna lyssnade med andra ord till Bibeln snarare än läste. Detta är den första av sju ”saligprisningar” i Uppenbarelsesboken. De övriga är Upp 14:13; 16:15; 19:9; 20:6; 22:7; 22:14.]

Hälsning

⁴ *[Från:] Johannes, till de sju församlingarna i [den romerska provinsen] Asien.*

[Nuvarande västra Turkiet där Efesos var den största staden. Talet sju står också för fulländning. Det fanns fler än sju församlingar i detta område, så de sju församlingarna representerar Guds världsvida församling genom alla tider.]

Nåd (kraft, Guds favör) vare med er

och frid

från honom [*Gud Fadern*]
som är
och som var
och som kommer [*en perifras av Gudsnamnet*
Jahve - evig, alltid närvarande],

och från de sju andarna [*den helige Ande, som är*
fullkomlig]
framför hans tron

⁵ och från Jesus den Smorde (*Messias, Kristus*),
det trovärdiga vittnet,
den förstfödde från de döda och härskaren
över jordens kungar.
Han som älskar oss och har löst oss från våra
synder med sitt blod,
⁶ och gjort oss till ett kungarike, till präster åt
sin Gud och Far,
hans är äran och makten i evigheters evighet.

[Här beskrivs treenigheten på ett fint sätt. Fadern, i vers 4 och 6, och Sonen, i vers 5, är lätta att identifiera. Vad står då "de sju andarna" i vers 4 för? Talet sju användes genomgående i Uppenbarelseboken för att beskriva fullhet och fulländning. Därför är det inte troligt att ett nytt begrepp med sju olika andar introduceras, i stället är det en beskrivning av den helige Ande, den tredje personen i gudomen, se Matt 28:20. Anden är fullkomlig och närvarande överallt där människor har tagit emot Jesus som sin Frälsare. Det som stärker den tolkningen är

förklaringen av ljushållarna i vers 20. Varje lamphållare liknas vid en församling. I den sjuarmade ljusstaken flödar oljan i sju kanaler och förser vecken med bränsle. Det är då inte så långsökt att den helige Ande som är utgjuten över hela jorden, liknas vid sju andar för att beskriva Andens närvaro i varje lokal församling.]

Amen (det är sant, låt det ske så).

⁷ Se, han kommer [tillbaka] med molnen (sk-yarna)

och varje öga ska se honom,
även de som genomborrat honom,
och jordens alla stammar ska jämra sig på
grund av honom.

Ja, amen (*Ja, detta kommer verkligen att ske*).

[En dubbel bekräftelse på både grekiska och hebreiska. Frasen "nai amen" börjar med det grekiska ordet för "ja" följt av det hebreiska "amen" som betyder "det är sant".]

⁸ Jag är Alfa (*den första grekiska bokstaven*) och Omega (*den sista grekiska bokstaven*), säger Herren Gud, han som är och som var och som kommer, den Allsmäktige.

FÖRSTA SYNEN (kap 1-3)

Jesus och de sju församlingarna

⁹ Jag, Johannes, er broder som är delaktig i Jesu lidande, rike och tålmod. Jag var på ön Patmos

på grund av Guds ord och vittnesbörden om Jesus.

[Mitt i Egeiska havet ligger Patmos som användes som en romersk straffkoloni. Johannes hade förvisats dit från Efesos. Formuleringen "på grund av Guds ord" indikerar att anledningen var att han hade vittnat om Jesus och vägrat tillbe kejsaren. Just under kejsar Domitianus styre, 81-96 e.Kr., fanns en stark kejsarkult i staden.]

¹⁰ Jag kom i Anden på (i) Herrens dag (den majestätiska dagen).

[Detta är enda gången uttrycket "Herrens dag" används i NT. Ordet "Herrens" är grekiska "kyriake" som är adjektivformen av "kyrios" - det vanliga ordet för "Herre" i NT. Just denna beskrivande adjektivform används bara här och om "Herrens måltid", se 1 Kor 11:20. Eftersom vi inte har något adjektiv för substantivet "Herren" på svenska eller engelska används genitivformen "Herrens". En ordagrann översättning skulle egentligen vara "den herrliga dagen", eller den stora majestätiska, konungsliga dagen. Det kan vara så att Johannes förflyttas fram i tiden och får se "Herrens dag", se Joel 2:11. Den traditionella tolkningen är att det syftar på söndagen, den första dagen i veckan se Apg 20:7; 1 Kor 16:2.]

Då hörde jag bakom mig en stark röst likt en basun (militärtrumpet), ¹¹ som sade:

Skriv på en gång ner det du ser (*din vision*) i en bokrulle och skicka den till de sju församlingarna:

Efesos [*Johannes hemförsamling*]
och Smyrna
och Pergamon
och Thyatira
och Sardes
och Filadelfia
och Laodikeia.

[Dessa församlingar är välkända för Johannes. De ligger i Mindre Asien, nuvarande Turkiet, tio mil öster om ön Patmos. Församlingarna ligger alla längs med den inre landsvägen som förbinder städerna med start i kuststaden Efesos. Talet sju står för fullkomlighet och helhet. Det fanns fler församlingar i detta område, t.ex. i städerna Miletos, Kolossai och Hierapolis, se Kol 4:13. De sju församlingarna talar till hela Guds församling. Brevet hade ett aktuellt budskap till dessa församlingar då, men talar även till församlingen genom historien och i vår tid. Detta är det första av tolv tillfällen då Johannes uppmanas skriva ner det han ser, se Upp 1:19; 2:1, 8, 12, 18; 3:1, 7, 14; 14:13; 19:9; 21:5.]

¹² Jag vände mig om för att se rösten som talade till mig.

Då såg jag sju ljushållare av guld,

¹³ och mitt ibland ljushållarna någon som liknade en Människoson,

[I vers tjugo förklaras att de sju ljushållarna är de sju församlingarna. Församlingen liknas vid en ljushållare som i sig själv inte har något ljus men som ska vara bärare av Guds ljus. Människosonen är en gammaltestamentlig benämning på den som ska upprätta Guds rike, se Dan 7.]

iklädd en lång klädnad som nådde ner till fötterna

och med ett guldbälte om bröstet.

[En bild från det gamla förbundet där översteprästen förde människans talan inför Gud, se 2 Mos 28:4. Bältet visar på Jesu makt och rättfärdighet, se Jes 22:21; 11:5. Översteprästens bälte var delvis av guld, se 2 Mos 28:8.]

¹⁴ Hans huvud och hår

var som vit ull, vitt som snö.

[Den vita färgen symboliserar vishet och renhet, se Ords 20:29; Jes 1:18. Bildspråket i vers 14-16 känns igen från Dan 7:9 och Dan 10:5-6.]

Hans ögon

var likt flammande eld.

¹⁵ Hans fötter

var som glödgat brons som renats i smältugnen *[och blänker och skimrar]*.

Hans röst

var likt bruset av många (väldiga, dånande) vatten.

¹⁶ I sin högra hand

höll han sju stjärnor.

[De sju stjärnorna förklaras i vers tjugo som församlingens budbärare, grekiska "angelo". Det kan vara en ängel som förmedlar ett himmelskt budskap, eller en människa som förmedlar Guds ord. Eftersom varje brev adresseras till "församlingens budbärare" i de fysiska församlingarna är det troligt att det är församlingens ledare som symboliseras som stjärnor. Även i Gamla testamentet i Josefs dröm syftar de elva stjärnorna på de elva patriarkerna, se 1 Mos 37:9-10.]

Från hans mun

utgick ett skarpt tveeggat svärd.

Hans ansikte

var likt solen när den lyser i all sin kraft.

¹⁷ När jag såg honom föll jag ner som död för hans fötter. Men han lade sin högra hand på mig och sade *[samma hand som upprätthåller hela världen och leder kyrkan, ger nu styrka till en enskild människa]:*

Var inte rädd. Jag är den förste och den siste ¹⁸ och den levande. Jag var död, men se, jag lever i evigheters evighet och har dödens och dödsrikets (*Hades*) nycklar. ¹⁹ Skriv nu ner

vad du har sett,
och vad som är,
och vad som ska ske efter detta.

[Denna vers ger enligt många en nyckel för att tolka Uppenbarelseboken. Vad Johannes "har sett" är visionen i kapitel 1. "Vad som är" reflekteras i de sju breven till församlingarna i kapitel 2-3. Och "det som ska komma" beskrivs i kapitel 4-21.]

²⁰ Detta är mysteriet (*hemligheten*) med de sju stjärnorna som du såg i min högra hand och de sju ljushållarna av guld:

de sju stjärnorna är de sju församlingarnas änglar,

och de sju ljusstakarna är de sju församlingarna.

2

BREVEN TILL DE SJU FÖRSAMLINGARNA (kap 2-3)

[Nu följer sju brev till sju fysiska församlingar i Mindre Asien, nuvarande västra Turkiet. Johannes kände väl till dessa församlingar. Efesos är den första och den närmaste församlingen, cirka 10 mil från ön Patmos dit Johannes har blivit förvisad på grund av sin tro. Församlingarna omnämns i den ordning en budbärare skulle ha gått med dessa brev.]

Alla sju breven har samma struktur. De inleds med en hälsningsfras från Jesus själv, följt av uppmuntran, kritik, uppmaning och löften. Den andra och den näst sista församlingen - Smyrna och Filadelfia - är utan kritik. Den femte och

sjunde församlingen - Sardes och Laodikeia - får ingen uppmuntran. Gemensamt för de fyra första församlingarna är att de kämpade mot falska lärare.

Budskapet riktade sig till dessa församlingar då, men kan även tala till kristna individuellt då liksom nu.

Det går att se en profetisk bild och utveckling av församlingens tvåtusenåriga historia. Det finns olika uppställningar och tolkningar. Nedan visas städernas betydelse och relaterade historiska händelser ur ett västerländskt protestantiskt perspektiv och ungefärligt århundrade:

Efesos - önskvärd, beskriver församlingen på Johannes tid, 100 e.Kr.

Smyrna - myrra, beskriver den förföljda församlingen, 100-300 e.Kr.

Pergamon - äktenskap, kan syfta på den tid då kristendomen blev en romersk statsreligion och "gifte" sig med staten, 312 e.Kr.

Thyatira - lidandets doft, kan syfta på medeltiden 500-1500 e.Kr.

Sardes - röd sten, det finns en kvarleva av sann tro, reformationen sker och biblar börjar tryckas och läsas, 1500-tal.

Filadelfia - syskonkärlek, väckelserörelser och världsvid mission, 1800-tal.

Laodikeia - folkvälde, den sista tidens församling, en tid där människors åsikter ibland väger tyngre än Guds ord, 1900-tal och framåt.]

Brev 1 (av 7) Efesos - den kärlekslösa församlingen

¹ [*Betyder: önskvärd, tillåten.*

I dag: I ruiner; närmsta stad är Selcuk några kilometer därifrån.

Efesos var ett viktigt ekonomiskt centrum i antiken. Det var den största staden i Mindre Asien med omkring 200 000 invånare. Många besökare kom till Artemistemplet, som då räknades som ett av de sju underverken. Här tillbads fertilitets- och jaktgudinnan Artemis Efesia. Det romerska namnet på Artemis var Diana, se Apg 19:28.

Staden var Johannes hemförsamling och det kan ha varit så att Jesu mor Maria också var här, se Joh 19:26. Omkring fyrtio år tidigare hade Paulus grundat församlingen och han bodde här under flera år, se Apg 19:10; 20:31. Aquila och Priscilla undervisade församlingen, och även Apollos. Paulus avskilde också Timoteus till att bli deras pastor, se 1 Tim 1:3.]

Skriv följande till församlingen Efesos budbärare (ängel):

[Budbärare är det grekiska ordet "angelo". Det kan syfta på en ängel, på motsvarande sätt som Gud gav uppenbarelsen från Jesus via en ängel till Johannes, se Upp 1:1. Budbärare kan också syfta på församlingens ledarskap, som ska läsa brevet och förmedla budskapet till församlingen. Samma fras återkommer till varje församling, se Upp 2:8; 2:12; 2:18; 3:1; 3:7; 3:14.]

Inledning

”Så säger han [*Jesus själv som är uppstånden*]
som håller (*kontinuerligt, i ett fast grepp*) de sju
stjärnorna

[budbärarna, se 1:20] i sin högra hand,
han som går bland de sju ljushållarna
[församlingarna, se Upp 1:20] av guld.

[Jesus är det sanna ljuset som kom till världen, Joh 8:28. Att Jesus är aktiv och rör sig bland ljusstakarna visar hur Jesus är närvarande och delaktig i församlingarna, som trots motstånd och förföljelse väljer att vara bärare av Guds ljus.]

Uppmuntran

² Jag ser (*vet med exakthet*) dina gärningar (*vad du gör*), din möda (*ditt hårda arbete*) och din uthållighet. Jag vet att du inte kan tolerera (*bära*) det onda. *[Den ondskan som de falska apostlarna försökt föra in i församlingen var som en tung börda, omöjlig att bära och stå ut med för ledarskapet i Efesos församling.]* Du har prövat dem som kallar sig apostlar (*budbärare*) men inte är det, och du har funnit att de är lögnare. ³ Du är uthållig, du har tålt mycket för mitt namns skull och du har inte tröttnat.

Kritik

⁴ Men det har jag emot dig, att du har övergett din första kärlek *[till Gud, till människor]*.

Uppmaning

⁵ Kom ihåg (*tänk tillbaka på*) varifrån du har fallit, och omvänd dig och gör samma gärningar

som förr [*i kärlek*]. Annars kommer jag till dig och flyttar bort din ljushållare [*församlingen förlorar sitt ljus och förmåga att lysa upp sin omvärld*], om du inte omvänder dig. ⁶ Men den förtjänsten har du, att du avskyr nikolaiternas gärningar, som jag också avskyr.

[I det tredje brevet, till församlingen i Pergamon, fördöms inte bara nikolaiternas gärningar utan hela denna lära, se 2:14-15. Utifrån beskrivningen där verkade dessa falska apostlar uppmuntra de troende att delta i hedniska riter med offerkött som innehöll sexuell aktivitet med tempelprostituerade. Ursprunget kan komma från Nikolaus som var en proselyt från Antiokia, se Apg 6:5. Hans namn består av två ord. Nikos, som betyder "segra/behärska" och laos som betyder "folk". Det kan vara en anspelning på en lära med diktatoriskt styre.]

Löfte

⁷ Du som har ett [*andligt*] öra, lyssna på vad Anden säger till församlingarna.

Den som vinner seger ska jag ge att äta av livets träd,

som står i Guds paradisi."

Brev 2 (av 7) Smyrna - den förföljda församlingen

⁸ [Betyder: myrra, användes som parfym och vid offer och förknippas ofta med begravning och lidande.

I dag: Izmir, sju mil norr om Efesos.

Det kortaste brevet av de sju. Smyrna ansågs vara en av antikens vackraste städer och kallades Asiens krona och prydnad och med lika stor befolkningmängd som Efesos, omkring 200 000. I Smyrna uppfördes det första templet till Dea Roma, 196 f.Kr. Stadens nära koppling till Rom, där man tillbad kejsaren och en stor fientlig judisk befolkning fanns, gjorde att många kristna fick lida för sin tro när församlingen förföljdes av de romerska härskarna. Det var här som Polykarpus, född 69 e.Kr. och pastor i Smyrna, led martyrdöden omkring 150 e.Kr. Församlingen grundades antagligen av Paulus under hans tredje missionsresa någon gång 53-56 e.Kr.]

Skriv följande till församlingen Smyrnas budbärare (ängel):

Inledning

”Så säger den förste och den siste,
han som var [ordagrant blev] död men lever
(som uppstod igen):

[Jesus som själv vet vad lidande är kommer nu med en speciell uppmuntran till dem som får lida för sin tro.]

Uppmuntran

⁹ Jag ser (*vet med exakthet*) din förföljelse (*den press, det hårda tryck du får utstå*) och din fattigdom, men du är rik [*andligt sett, se Matt 5:3!*] [*Motsatsen till Laodikeia där man var ekonomiskt välbärgade, men andligt fattiga, se Upp 3:17.*] Jag vet också hur ni hånas (*hädas, smutskastas*) av dem som kallar sig judar men inte är det utan är en Satans synagoga.

[Även till den näst sista församlingen, Filadelfia, nämns Satans synagoga, se Upp 3:9.]

Kritik
¹⁰ [*ingen*]

Uppmaning

Var inte rädd för det du kommer att få lida. Djävulen kommer snart att kasta några av er i fängelse för att ni ska sättas på prov, och ni ska lida i tio dagar. Var trogen intill döden [*även om ni måste dö martyrdöden för er tro*], och jag ska ge dig livets segerkrans. [*Bilden av en segerkrans är hämtad från de grekiska spelen, där den som segrade belönades med en lagerkrans, se 1 Kor 9:24-25.*]

Löfte

¹¹ Du som har ett [*andligt*] öra, lyssna på vad Anden säger till församlingarna.

Den som vinner segern ska inte på något sätt skadas

av den andra döden [*eldsjön, se Upp 20:14.*]"

Brev 3 (av 7) Pergamon - den liberala församlingen

¹² [*Betyder: äktenskap, upphöjd.*

I dag: Bergama, sju mil norr om Smyrna.

När Johannes skriver detta brev har Pergamon varit huvudstad för Mindre Asien i 300 år. Känd för uppfinningen av pergamentet som fått sitt namn från staden. Materialet bereddes av djurhudar och blev det konkurrerande skrivmaterialet till det tidigare, i Egypten, användes papyrus. Staden var inflytelserik med världens då näst största bibliotek. Den grekiske historikern Plutarchus skriver att det innehöll 200 000 titlar. I Pergamon tillbads många gudar, bl.a. den största grekiska guden Zeus och läkekonstens gud Asklepios vars symbol var ormen. Många vallfärdade hit för att övernatta i Asklepios-templet där man fick sova bland ormar som ansågs tala i drömmar som de ockulta prästerna sedan tolkade.]

Skriv följande till församlingen Pergamons budbärare (ängel):

Inledning

”Så säger han som har

det skarpa, tveeggade svärdet.

[Ordagrant: ”svärdet, det med två munnar, det skarpa”. Guds ord från hans mun är den ena sidan, och när vi med vår mun talar Guds ord

är det den andra sidan av svärdet, se också Upp 1:16; Heb 4:12.]

Uppmuntran

¹³ Jag ser (vet med exakthet) var du bor, en plats där Satan har sin tron (har inflytande och stark påverkan). Ändå håller du fast vid mitt namn [vägrar tillbe och kalla den romerska kejsaren för Gud, utan håller fast vid att Jesus är Herre]. Du har inte förnekat din tro på mig, inte ens i de dagar när Antipas, mitt trogna vittne, dödades [fick lida martyrdöden] hos er [i er stad] där Satan bor.

[På altaret i Pergamon offrade man till alla tänkbara avgudar, och främst av dem var den största grekiska guden Zeus. Hans altare fanns centralt och det är antagligen det som refereras till som "Satans tron". Det var här pastorn i församlingen, Antipas, hade fått lida martyrdöden då han vägrat tillbe kejsaren. Enligt legenden hade han bundits inuti en kopparoxe och bränts ihjäl under ockult tillbedjan, omkring 92 e.Kr., ett par år innan Johannes skrev detta brev. Detta altare hittades i slutet på artonhundratalet av tyska arkeologer. Det fördes till Berlin där det restaurerades och byggdes upp på Pergamon-museet.]

Kritik

¹⁴ Men något har jag emot dig: att du hos dig har några som håller sig till Bileams undervisning (lära), han som lärde Balak att gillra en fälla för israeliterna, så att de åt offerkött och bedrev

otukt. ¹⁵ Så har också du hos dig sådana som på samma sätt håller sig till nikolaiternas lära.

Uppmaning

¹⁶ Omvänd dig (*förändra ditt sätt att tänka, och agera*), om inte kommer jag snart till dig och strider mot dem [*som var lika Bileam och höll sig till nikolaiternas lära*] med min muns svärd.

Löfte

¹⁷ Du som har ett [*andligt*] öra, lyssna på vad Anden säger till församlingarna.

Den som vinner seger ska jag ge av det dolda mannat,

och jag ska ge honom en vit sten,

och på stenen ska det stå ett nytt namn, som ingen känner utom den som får det.”

[En vit sten användes i de romerska domstolarna och betydde: icke skyldig. Även inom sporten användes en vit sten som segerpris. Vinnaren fick en vit sten med sitt namn. Det kan vara Guds namn eller mottagarens. Oavsett är betydelsen att den som tror äger något som bara han har fått.]

Brev 4 (av 7) Thyatira - den hedniska församlingen

¹⁸ [*Betyder: offer, lidandets doft.*

I dag: Akhissar, tio mil öster om Pergamon längs med vägen mot Sardes.

Den minsta staden av de sju, men den längsta hälsningen med fyrtio grekiska ord. Det var en

rik stad känd för sin tillverkning av lerkärl och bronsrustningar; men kanske främst för dess textilindustri med väverier och purpurfärgeri. Från denna stad kom Lydia, som var en affärskvinna som handlade med tyger. Hon blev omvänd i Filippi, se Apg 16:14. Hon har troligen släkt och vänner som är med i församlingen och besökte förmodligen sin hemstad ibland.]

Skriv följande till församlingen Thyatiras budbärare (ängel):

Inledning

"Så säger Guds Son,
han som har ögon som eldslågor
[som ser in i hjärtan och rannsakar och
dömer, se vers 23],
och hans fötter är som glänsande brons
[som krossar hednafolk som lerkärl, se vers
27].

[Bildspråket är detsamma som i Dan 10:6.]

Uppmuntran

¹⁹ Jag ser (vet med exakthet) dina gärningar,
och din kärlek (som är osjälvisk och utgi-
vande),
och din tro (trofasthet, uthållighet),
och ditt tjänande (praktiska tjänst, grekiska
ordet "diakonia"),
och din uthållighet (att du står fast även under
prövningar),
och att dina sista gärningar

är fler än dina första.

Kritik

²⁰ Men detta har jag emot dig [*som är pastor i församlingen*]: Du tolererar (*gör inget åt*) kvinnan Isebel, hon som kallar sig profet och lär och förleder mina tjänare att bedriva otukt (*olovlig sex, grekiska ordet "pornea"*) och äta offerkött.

[Denna kvinna som antagligen hette något annat, syftar på Ahabs ökända hustru Isebel som listigt och aktivt förde bort israeliterna från Gud och införde Baalsdyrkan, se 1 Kung 16:31; 18:4; 21:25. Här i Thyatira fanns alltså en fru, till en inflytelserik man, som tilläts härja fritt i församlingen och förledde dem att det inte var fel att besöka tempelprostituerade och äta offerkött, vilket gick emot vad man lärde, se Apg 15:29.]

²¹ Jag gav henne tid att vända om, men hon vill inte vända om från sin otukt. ²² Se, jag ska lägga henne på sjukbädden, och de som begår [*andligt*] äktenskapsbrott med henne ska jag låta drabbas av svåra lidanden om de inte vänder om från hennes gärningar. ²³ Hennes barn [*efterföljare*] ska jag döda med pest. Och alla församlingarna ska förstå att jag är den som ständigt rannsakar njurar och hjärtan [*en gammaltestamentlig bild på "människans inre"*], och som ska ge var och en av er [*belöning*] efter hans gärningar.

Uppmaning

²⁴ Men till er andra i Thyatira som inte har denna [*Isebels*] lära, alla ni som inte känner Satans djup, som det heter, till er säger jag: Jag lägger inte på er någon ny tung börda. ²⁵ Håll fast vid det ni har, tills jag kommer.

Löfte

²⁶ Den som segrar och ger akt på mina gärningar [*håller mina bud och gör det som behagar mig*] ända till slutet, honom ska jag ge makt över folken, ²⁷ och han ska styra dem med en järnspira, som man krossar lerkärl [*Ps 2:8-9*] - ²⁸ samma makt som jag har fått av min fader. Och jag ska ge honom morgonstjärnan [*som är Jesus själv, se Upp 22:16*].

²⁹ Du som har ett [*andligt*] öra, lyssna på vad Anden säger till församlingarna.”

3

Brev 5 (av 7) Sardes - den döda församlingen

¹ [*Betyder: röd sten, staden fick sitt namn från den eldröda stenen karneol, grekiska Sardes, som utvinns i området. Karneol var första stenen i översteprästens bröstsköld, se Upp 4:3.*

I dag: I ruiner, intill den lilla byn Sart, sex mil söder om Thyatira.

Sardes var den gamla huvudstaden i landskapet Lydien i Mindre Asien. Den låg på en slätt genomströmmad av floden Paktolus som hade stora guldfyndigheter. Det var en knutpunkt

mellan flera handelsleder och en rik stad berömd för sitt guld. Här präglade det Lydiska riket världens första guld- och silvermynt på 600-talet f.Kr. Den siste kungen i det Lydiska riket var Krösus som regerade 560-547 f.Kr. Han var ofantligt rik och högmodig och har gett upphov till ordspråket "rik som en krösus". Staden låg på en 450 meter hög bergsplatå med tre branta sidor och ansågs ointaglig, vilket ledde till att dessa sidor inte bevakades så noga. Både Kyros och Epifanes överraskade staden med soldater som klättrade upp för en brant stig bland klipporna och intog deras befästning under nattetid. Uttrycket "vakna" i vers 2 och "som en tjuv om natten" i vers 3, klingade igenkännande för sardesborna. Staden var även känd för dess färgerier och ylleväverier. Man berömde sig av att vara först i världen med att färga ull. Deras svarta ylletyger var en eftertraktad vara över hela Romarriket.]

Skriv följande till församlingen Sardes budbärare. [Budbärare är det grekiska ordet "angelo". Det kan syfta på en ängel, men troligare är att det syftar på församlingens ledarskap som ska läsa brevet och förmedla budskapet till församlingen]:

Inledning

"Så säger han som har Guds sju andar [den helige Ande som är fullkomligt utgiven, se Upp 1:4]

och de sju stjärnorna [*de sju församlingarnas budbärare, se Upp 1:16, 20*].

Uppmuntran
[ingen]

Kritik
Jag ser (vet med exakthet) dina gärningar, det heter om dig att du lever, men du är död.

[Jesu ord om att de lever men är döda var träffande. Folket i Sardes var allmänt kända för sin lösaktighet och kärlek till lyx och nöjen. Herodotos skrev på 400-talet f.Kr. om invånarna i staden: "De lättfotade lydierna vill bara spela cittra, slå på gitarr och ägna sig åt detaljhandel."]

Uppmaning
² Vakna upp (och var alert) och stärk det som återstår och som var nära att dö. För jag har inte funnit att några av dina gärningar möter kraven (är fulländade, når upp till den standard som krävs) inför min Gud. [*Det är inte mer gärningar som krävs, däremot saknas den rätta källan och motivet i de gärningar som de gjorde, se 1 Kor 3:12-15.*] ³ Kom därför ihåg hur du tagit emot [*i tro fått ta emot evangeliet*] och hört [*Guds ord*]. Lyd (håll fast vid sanningen) och vänd om (förändra ert tänkesätt på en gång)! För om du inte vaknar ska jag komma som en tjuv [*plötsligt, oväntat*] och du ska inte veta vilken timme jag kommer över dig.

Löfte

⁴ Men du har några i Sardes som inte har fläckt sina kläder. *[Smutsiga kläder är en bild på ett liv i synd, påverkat av världens sätt].* De ska vandra *[i gemenskap]* med mig i vita kläder *[i renhet]* eftersom de förtjänar det.

⁵ Alltså ska den som segrar *[vinner över synden]* kläs i vita kläder. Och jag ska inte stryka hans namn ur livets bok. Jag ska kännas vid hans namn inför min Fader och inför hans änglar.

[Böcker och livets bok öppnas då alla som dött ska dömas inför den stora vita tronen, se Upp 20:12. Talet om vita kläder hade en stor relevans i vävarstaden Sardes, känd för sitt svarta ylletyg. Att ha sitt namn i livets bok är en biblisk bild på frälsningen och evigt liv, se 2 Mos 32:32. Men även för de icke-judiska kristna i Sardes var det en talande bild. Städer i den grekiska världen hade ett register över sina medborgare. Kriminella ströks från denna lista och förlorade sitt medborgarskap. Den som lämnat sitt liv till Jesus, som tog all synd på sig, kan vara säker på sin frälsning.]

⁶ Du som har ett *[andligt]* öra, lyssna på vad Anden säger till församlingarna.”

Brev 6 (av 7) Filadelfia - den levande församlingen

⁷ *[Betyder: "vänskap med bröderna", syskonkärlek.]*

I dag: Nuvarande Alasehir, fyra mil öster om Sardes i slutet av dalgången.

Området är jordbävningsdrabbat och staden förstördes helt 17 e.Kr. På samma sätt som staden var känd för sin lojalitet, var församlingen där trogen mot Jesus, se vers 8 och 10.]

Skriv följande till församlingen Filadelfias budbärare (ängel):

Inledning

*”Så säger han som är Amen (den sanne),
han som har Davids nyckel,
han som öppnar så att ingen kan stänga
och stänger så att ingen kan öppna.*

Uppmuntran

⁸ Jag ser (vet med exakthet) dina gärningar. Se, jag har gett dig en öppnad dörr som ingen kan stänga. [Ofta används detta uttryck som en bild på framgångsrik evangelisation. Nästa vers ger ett löfte om att de mest hatiska motståndarna i staden kommer att bli frälsta!] Jag vet att din [egen] styrka är svag, och att du har hållit mitt ord och inte förnekat mitt namn. ⁹ Se, jag ger dig några från Satans synagoga, några som kallar sig judar men inte är det utan ljuger. Se, jag ska få dem att komma och falla ner vid dina fötter, och de ska förstå att jag har älskat dig. ¹⁰ Eftersom du [församlingen i Filadelfia, och främst riktat till församlingsledaren] har

bevarat (*skyddat, varit trogen och följt*) ordet, vilket kräver uthållighet, ska jag [*Jesus*] också bevara (*skydda*) dig från prövningens stund som ska komma över hela världen för att pröva jordens invånare. [*Uttrycket "bevara dig från" kan betyda "bevara dig från prövning" eller "bevara dig även under prövning".*]

Kritik
11 [*ingen*]

Uppmaning

Jag kommer snart (*plötsligt, så fort det är möjligt*). Fortsätt att hålla fast vid det du har så att ingen [*djävulen*] tar ifrån dig segerkransen.

Löfte

12 Den som segrar ska jag göra till en pelare (*vara fast och vara viktig*) i min Guds tempel, och han ska aldrig mer lämna det. På honom ska jag skriva:

min Guds namn,
och namnet på Guds stad,
det nya (*bättre*) Jerusalem som kommer ner
ur himlen,
från min Gud,
och mitt nya namn.

13 Du som har ett [*andligt*] öra, lyssna på vad Anden säger till församlingarna."

Brev 7 (av 7) Laodikeia - den ljumma församlingen

14 [Betyder: "människors åsikter", folkvälde, "dom över människorna". Ordet "laos" betyder folk och "dicea" betyder styre eller välde.

I dag: Nuvarande Eski Hissar, den östligaste staden av de sju beläget i landskapet Frygien.

Laodikeia var en rik stad, berömd för sin svarta glansiga ull och ett medicinskt forskningscenter som tillverkade en ögonsalva. Stadens vatten kom genom långa rörssystem från närbelägna källor i bergen. Staden förstördes 60 e.Kr. av en jordbävning. Kejsaren i Rom erbjöd hjälp, men staden var så rik att man avböjde hjälp och byggde upp den med egna resurser, något Jesus anspelar på i Upp 3:17.

I de två sista församlingarna som får mest kritik nämns inget om yttre motståndare eller inre stridigheter. Samtidigt som församlingen får Jesu skarpaste tillrättavisning är det också här de största löftena ges, att den som segrar över apati och ligkiltighet ska få regera tillsammans med Jesus.]

Skriv följande till församlingen Laodikeias budbärare (ängel):

Inledning

"Så säger han som är Amen (*den sanne*),
det trovärdiga och sanna (*äkta*) vittnet,
början till Guds skapelse:

Uppmuntran

15 [*ingen*]

Kritik

Jag ser (*vet med exakthet*) dina gärningar, du är varken kall eller varm, jag önskar att du var antingen kall eller varm.

[Laodikeia hade ingen egen vattenkälla utan fick sitt vatten genom ett kanalsystem från de två närbelägna städerna, Kolossai i öster som hade friskt kallt vatten, och Hierapolis i norr som hade varma källor. Problemet var att då vattnet nådde Laodikeia var det varken kallt eller varmt utan ljummet. Metaforen är att församlingen inte påverkade sin omgivning. De gav inte någon uppfriskande svalka eller någon helande värme. I stället hade omgivningen påverkat församlingen så att den var ljum.]

¹⁶ Men eftersom du är ljum, och varken kall eller varm, måste jag (*kan jag inte göra något annat än att*) spy ut dig ur min mun. ¹⁷ Eftersom du säger: 'Jag är rik [*materiellt, men även andligt sett*] och har överflöd och behöver inget mer,' men du förstår inte att du [*i mina ögon*] är:

eländig (*patetisk*)
och bedrövlig (*sorglig*)
och fattig (*helt oförmögen att arbeta, tvingad till att tigga*)
och blind
och naken.

Uppmaning

¹⁸ Jag råder dig:

Köp guld renat i eld från mig,
så att du kan bli rik [*med sann verklig rikedom*].

[Laodikeia var en rik handelsstad, men i stället för att handla med varor, är rådet att "köpa" Guds guld. Rättfärdighet kommer genom tro på Jesus, och tro som prövats i eld ärar Jesus, se Jes 55:1; 1 Pet 1:7.]

Köp vita kläder från mig,
så att du kan bli klädd,
och din skamliga nakenhet inte exponeras.

[Laodikeia var känd för sin textilindustri. De tillverkade lyxiga glänsande kläder av svart ylle från deras får. I stället för dessa mörka kläder råder Jesus dem att klä sig i hans vita kläder!]

Köp ögonsalva för att smörja dina ögon,
så att du kan se.

[I Laodikeia fanns även ett medicinskt forskningscenter som tillverkade ögonsalva. Salvan kallades frygiskt pulver. Nu råder Jesus att i stället låta honom smörja dem så att de kan se!]

¹⁹ Jag tillrättavisar (*belyser områden som behöver ändras*) och tuktar (*uppfostrar; vägleder*) alla dem som jag är vän med (*som jag umgås med*) [*fritt citerat från Ords 3:12*]. Så var ständigt ivriga (*varma, hängivna, ordagrant 'koka över gång på gång'*), och omvänd er nu (*förändra ert tänkesätt på en gång*).

²⁰ Lyssna (*övertag detta*), jag har stått vid dörren [*utanför församlingen länge*] och knackat (*och bultar fortfarande*). Om någon hör min röst och öppnar dörren så kommer jag in till honom, och jag ska äta med honom och han med mig. [*En måltid beskriver en nära gemenskap.*]

Löfte

²¹ Den som vinner seger [*över ljumheten och likgiltigheten, problemet i Laodikeia, se vers 15*] ska jag låta sitta hos mig på min tron, på samma sätt som jag segrade [*över alla ondskans makter*] och satt ned hos min Fader på hans tron. [*Där han sitter i dag, se Kol 3:1. Guds nåd är så stor, de som Jesus nyss hotat att spy ut ur sin mun, se vers 16, inbjuds nu att dela hans tron om de tar varning och omvänder sig!*]

²² Du som har ett [*andligt*] öra, lyssna på vad Anden säger till församlingarna.”

[*Den sista frasen ”Du som har ett öra, lyssna på vad Anden säger till församlingarna.” återkommer i alla sju breven och ger en individuell uppmaning till varje kristen att ta till sig varningarna och löftena i alla de sju breven. I de tre första kommer frasen före Jesu löfte och i de fyra sista efter löftet. Jesus använde ofta uttrycket ”den som har öron” i sin undervisning när han verkligen ville fånga sina åhörarens uppmärksamhet inför stora sanningar eller löften, se Matt 11:15; Mark 4:9. En detalj som skiljer användandet här i Uppenbarelseboken jämfört med evangelierna är att ordet*

”öra” är i singular. Det kan vara ett sätt att ännu mer förtydliga att det är det andliga örat, och förmågan att lyssna till Andens röst som betonas.]

4

DEN ANDRA SYNEN - Tronhimlen och de sju sigillen (kap 4-7)

En öppen dörr till himlen

¹ *[En ny sektion börjar i kapitel 4 som handlar om ”vad som måste ske efter detta”, se Upp 4:1. Kapitel 2 och 3 har handlat om församlingen, men från och med nu nämns inte församlingen på jorden förrän i Upp 22:16, då Jesus kommer tillbaka för att regera i tusenårsriket, se 1 Tess 4:17. En del tolkar att uppräckandet sker här, andra att synen handlar om vad som hände när Jesus steg upp till himlen sedan han uppstått. Perspektivet ändras nu från jorden till himlen. Kapitel 4-19 beskriver i huvudsak Guds dom över världen innan Jesus regerar i tusenårsriket. Domen beskrivs genom:*

- Sju sigill som öppnas - kap 6-8.*
- Sju basuner som ljuder - kap 8-11.*
- Sju skålar med plågor som töms över jorden - kap 16.*

Talet sju delas ofta upp i två grupper med först fyra och sedan tre domar som hör ihop.]

Efter detta såg jag, och se [de dubbla verben ”såg” och uppmaningen ”se” ger uttryck för en kontrast

och en ny dimension och panoramavy i synen], där fanns en dörr som stod öppen i himlen. Samma röst som jag först hade hört tala till mig som en basun (militärtrumpet, med en tydlig signal) sade: "Kom hit upp, så ska jag visa dig vad som måste ske efter detta." [Den uppståndne Jesus fortsätter att tala till Johannes, se Upp 1:10, 17-18.]

Tronen i himlen

² Genast var jag i Anden. [Johannes var redan i Anden, se Upp 1:10. Nu ser han en ny syn eller dimension, Paulus hade varit med om något liknande, se 2 Kor 12:3-4.] Och se, en tron stod i himlen, och någon satt på tronen.

[Det första Johannes ser är Guds tron, det är det centrala och mest iögonfallande. Beskrivningen liknar även andra syner från himlen, se Jes 6:1-8; Hes 1. En tron har att göra med makt. I en ateistisk och materiell världsbild finns det ingen tron i himlen. Det finns ingen högre auktoritet som människan behöver stå till svars inför. Inom humanismen finns det dock en tron, men där sitter inte Gud utan människan själv.]

³ Han som satt där liknade en ädelsten, som jaspis [troligtvis genomskinlig och grönaktig] och karneol [vanligtvis rödaktig].

[Dessa två ädelstenar var den sista och den första stenen på översteprästens bröstsköld, se 2 Mos 28:17-20. De totalt tolv stenarna som prästen bar representerade de tolv stammarna

som också nämns i Upp 7:5-8. Jaspis omnämns på nytt när det nya Jerusalem från himlen beskrivs och kallas då "en dyrbar ädelsten", se Upp 21:11.]

Runt omkring (på alla sidor; som en obruten cirkel runt) tronen fanns en regnbåge [som påminner om Guds löften, se 1 Mos 9:11-17] som liknade smaragd [en genomskinlig ljus grönaktig ädelsten].

[En tron symboliserar makt och säger - "jag kan göra som jag vill". Ett löfte säger - "jag uppfyller mitt löfte till dig". Att en regnbåge omsluter hela Guds tron är uppseendeväckande och visar hur Guds beslut grundar sig i trofasthet och på de löften han har gett.]

De tjugofyra äldste

⁴ Runt omkring (på alla sidor; som en cirkel runt) tronen stod tjugofyra [mindre] troner, och på tronerna satt tjugofyra äldste klädda i vita kläder och med segerkransar (grekiska "stefanos") av guld på huvudet.

[Den prästerliga tjänsten i templet var indelad i 24 avdelningar; se 1 Krön 24. Det jordiska templet är en bild på det himmelska templet. Talet tolv representerar Guds folk. Israeliterna var uppdelade i tolv stammar; Jesus kallade tolv lärjungar. De tjugofyra äldste, tolv plus tolv, betecknar troligtvis här Guds folk från både Gamla och Nya testamentet. När det nya Jerusalem beskrivs har staden tolv portar och tolv grundstenar. På

portarna står de tolv stammarnas namn och grundstenarna har de tolv apostlarnas namn, se Upp 21:12, 14.]

⁵ Från tronen kom blixtar och dån och åska. *[En liknande syn mötte Mose vid Sinai berg, se 2 Mos 19:16.]*

Framför tronen brann sju facklor som är Guds sju andar. *[De sju andarna syftar troligtvis inte på sju olika andar, utan på den helige Ande som är fulländad och fullkomlig, se Upp 1:4. Ett liknande exempel finns i Jes 11:2, där profeten tar med sju aspekter om den kommande Messias.]*

⁶ Framför tronen låg liksom ett hav av glas, som av kristall.

[Ännu en gång räcker inte orden till. Johannes ser något som liknar ett hav. I tabernaklet fanns ett runt mindre bronskärl där prästerna tvättade sina händer och fötter innan de gjorde tjänst, se 2 Mos 30:17-18. Det var gjort av brons som använts som speglar, se 2 Mos 38:8. Vattnet måste ha glittrat och reflekterats i materialet så att det såg ut som ett hav. När Salomo byggde templet utvidgades karet så att det blev en större cirkulär bassäng. Diametern var 4,5 meter och djupet var drygt två meter och den kallas just "havet", se 1 Kung 7:23. Nästa gång Johannes ser glashavet är det blandat med eld, se Upp 15:2.]

De fyra varelserna

Mitt för tronen och runt omkring den stod fyra varelser (*levande väsen, djur*) som hade fullt med ögon framtill och baktill. *[De många ögonen symboliserar intelligens och att de vakar över tronen.]*

⁷ Den första varelsen liknade ett lejon.

Den andra en ung tjur.

Den tredje hade ett ansikte som en människa.

Den fjärde liknade en flygande örn.

[Det är inte helt klart vad dessa fyra varelser är eller symboliserar. Eftersom de tillber vid Guds tron är de skapade. De verkar vara en kombination av keruberna i Hesekiel 10 och seraferna i Jesaja 6, som också sjöng "helig, helig, helig". Dessa fyra varelser finns också med när de första sigillerna i bokrullen öppnas, och säger då "kom", se kapitel 6. De fyra varelserna representerar också de fyra stora grupper som Gud skapade på jorden – fåglar, vilda djur, boskap och människor, se 1 Mos 1:20-28. Örnen är den främsta av fåglarna, lejonet de vilda djurens konung, osv. En tolkning är att allt skapat på jorden är tänkt att tillbe Gud.]

⁸ De fyra varelserna (*levande väsendena, djuren*) hade vardera sex vingar. Varje vinge var täckt med ögon runt omkring (*på alla sidor*), både på insidan och på utsidan. Dag och natt sade de *[sjöng de]* utan uppehåll:

”Helig, helig, helig
är Herren Gud, den Allsmåttige (*Allhärskaren*),
han som var och som är och som kommer.”

⁹ När (*varje gång som*) dessa varelser prisar, ärar
och tackar honom som sitter på tronen och som
lever i evigheternas evigheter, ¹⁰ då faller de
tjugofyra äldste ner inför honom som sitter på
tronen och tillber honom som lever i evigheter-
nas evigheter. De lägger ner sina segerkransar
inför tronen [*i respekt och vördnad*] och säger:

¹¹ ”Du är värdig, vår Herre och Gud,
att ta emot

pris (*lov, härlighet*)

och ära

och makt,

för du har skapat allt.

Genom din vilja (*till ditt välbehag*) kom det till
och blev skapat.”

5

Bokrullen och Lammet

¹ Sedan såg jag (*och jag såg*) en bokrulle i högra
handen på honom som satt på tronen. [*Johannes
såg boken ligga på Guds öppna hand. Att det är
den högra handen beskriver makt och auktoritet
över dess innehåll.*] Bokrullen hade text på båda
sidor och var förseglad med sju sigill.

*[I vanliga fall skrev man bara på en sida. Att
bokrullen hade text på båda sidorna beskriver
att inget mer kan läggas till, den är fulländad.]*

Utifrån sammanhanget gäller texten världens framtid och Guds frälsningshistoria fram till dess avslutning. Här finns beskrivningen om hur Guds rike ska råda på jorden.

Bokrullen, förseglingar och templet för också tankarna till lagen om återlösare som beskrivs i 3 Mos 25. Det finns ett exempel på hela denna process i Jeremia kapitel 32. Mitt under en belägring av Jerusalem, av Babylons kung Nebukadnessar, får Jeremia ett ord från Herren att återköpa en bit mark från sin kusin. Denna konkreta profetiska handling visar på framtidshopp. Det kommer att bli fred. Marken kommer att köpas tillbaka och få sin rätta ägare. Inför vittnens närvaro nedtecknades exakt samma köpekontrakt på två papyrusark. Båda rullades ihop, den ena förseglades med sigill medan den andra förblev öppen så att den kunde läsas. Vid en konflikt om ett landområde kunde en präst bryta sigillen, öppna originalhandlingen, och avgöra tvisten.

Jesus är domaren som kan återlösa jorden som just nu är "belägrad". Paulus beskriver hur hela skapelsen ligger under förgängelsen, men en dag ska bli återlöst, se Rom 8:19-23.]

² Sedan såg jag (och jag såg) en väldig (mäktig, stark) ängel som ropade med hög röst: "Vem är värdig att öppna bokrullen och bryta dess sigill?" ³ Men ingen i himlen eller på jorden eller under jorden [*Hades, de dödas plats*] kunde öppna bokrullen eller se in i den.

[Den som kan se dess innehåll kan förutse och skapa framtiden och därmed påverka historien. Ingen i hela universum, inget väsen i himlen, ingen nu levande på jorden eller någon som har levt var värdig.]

⁴ Jag [*Johannes*] grät högt för att det inte fanns någon som var värdig att öppna bokrullen eller se in i den. ⁵ Då sade en av de [*tjugofyra*] äldste till mig: "Gråt inte! Se, lejonet av Juda stam [*1 Mos 49:9-10*], Davids rotskott [*Jes 11:1, 10*], har segrat (*triumferat*). Han kan öppna bokrullen och bryta de sju sigillen."

[I synen i förra kapitlet fram till nu har Gud Fadern på tronen, den helige Ande och allt skapat tydligt framträtt. Nu kommer crescendo i synen – lejonet av Juda stam och Davids rotskott. Två välkända messianska uttryck från Gamla testamentet. Jakob profeterade i 1 Mos 49:10 över Juda: "Spiran skall inte vika från Juda, inte härskarstaven från hans fötter, förrän han som den tillhör kommer och folken blir honom lydiga." Nu slår denna profetia in, se även Jesu släkttavla i Matt 1:2 och Luk 3:33.]

Lammet som var slaktat

⁶ Sedan såg jag (och jag såg) ett Lamm [*en årgammal bagge*] som stod i mitten, mellan tronen och de fyra varelserna och de [*tjugofyra*] äldste.

[I föregående vers "hör" Johannes om ett lejon

som har segrat, se vers 5. När han nu på nytt ser är det i stället ett lamm som visar sig. Följande tre beskrivningar gör det helt klart att det är den uppståndne Jesus som Johannes får se manifesterad centralt i mitten i av tronrummet.]

Det såg ut som om det hade blivit slaktat,
hade sju horn [*en symbol för fullkomlig styrka och makt*]
och sju ögon [*allseende*], som är Guds sju andar utsända över hela jorden.

[De sju andarna är troligtvis en symbol på den helige Ande som är fullkomlig, se Upp 1:4. Tidigare i Upp 4:5 såg Johannes de sju andarna som sju brinnande facklor nära Gud Fadern på tronen. Samme helige Ande syns nu nära det slaktade lammet – Guds Son.]

⁷ Lammet gick fram och tog bokrullen ur högra handen på honom som satt på tronen. ⁸ När han tagit bokrullen, föll de fyra varelserna och de tjugofyra äldste ner inför Lammet. Var och en hade en harpa och skålar av guld fulla med rökelse, som är de heligas böner. [*En ängel lyfter sedan upp dessa på altaret, se Upp 8:3.*]
⁹ Och de sjöng en ny sång:

”Du är värdig att ta bokrullen och bryta dess sigill,
för du har blivit slaktad,
och med ditt blod har du friköpt människor åt Gud

av alla stammar
och språk
och länder
och folk.

- ¹⁰ Du har gjort dem till ett kungarike
och till präster åt vår Gud,
och de ska regera på jorden.”

En oändlig skara

- ¹¹ *[Johannes ser ännu en dimension i sin syn och hans perspektiv vidgas ännu mer.]*

Sedan såg jag (*och jag såg*), och jag hörde rösten av många änglar som stod runt omkring (*som i en yttre cirkel på alla sidor om*) tronen och väsendena och de [*tjugofyra*] äldste [*som stod närmast tronen*]. Deras antal var myriaders myriader, och tusen och åter tusen.

[En myriad betecknar det högsta talvärdet i grekiskan som är 10 000, men används också bildligt talat för att beskriva en oräknelig mängd.]

- ¹² De sade med hög (*stark*) röst:

”Lammet som blev slaktat är värdigt att ta emot:
makten (*grekiska ”dynamis”, kraften och kapaciteten att utföra Guds gärningar*)
och rikedomen
och visheten
och kraften (*grekiska ”ischys”, förmågan, styrkan att genomföra Guds gärningar*)

och äran
och priset (*lovet, härligheten*)
och tacksägelsen (*lovprisningen*).”

[Dessa sju substantiv är samlade under en bestämd artikel i grekiskan, vilket gör att de bildar en enhet. Talet sju står för fulländning och fullkomlighet och det förstärker att Jesu död på korset är det fullkomliga priset som är värd all tillbedjan! Tre av dessa substantiv sade de tjugofyra äldste i sin lovsång. Dock är de i omvänd ordning – pris, ära och makt, se 4:11. Här är nu tillbedjan fulländad när en oräknelig mängd prisar honom.]

¹³ Allt skapat i himlen och på jorden och under jorden och på havet, ja, allt som finns i dem hörde jag säga:

”Honom som sitter på tronen [*Fadern*]
och Lammet [*Jesus*]
tillhör
tacksägelsen (*lovprisningen*),
och priset (*lovet, härligheten*)
och äran
och makten (*grekiska "kratos", kraften att regera*)
i evigheternas evigheter.”

¹⁴ De fyra väsendena [*Upp 4:6-11*] sade: ”Amen” (*låt det ske så*).

De äldste [*Upp 4:4*] föll ner och tillbad.

[I detta crescendo av lovprisning prisar hela skapelsen Fadern och Sonen. I ett kiastiskt mönster ramas kapitel 4-5 in med en beskrivning hur de fyra väsendena och de tjugofyra äldste tillber, se Upp 4:6; 4:4.]

6

De sju sigillen öppnas (kap 6-8)

[Nu öppnas de sju sigillen. Detta är den första av tre framtidsvisioner som alla har sju delar. Den andra är sju basuner, se kap 8-15. Den tredje är sju skålar, se kapitel 16-19. Samtliga tre serier leder fram till Jesu andra tillkommelse och historiens avslutning. Det går att tolka dessa tre som parallella skildringar som alla kulminerar i en kraftig jordbävning. Andra sätt är att se det som en beskrivning av krig och svält som alltid funnits på jorden.

Det finns likheter mellan de sju sigillen och Jesu tal om den sista tiden i Matt 24-25. De följer samma ordning:

- Falska messias – Matt 24:4; Upp 6:2
- Krig – Matt 24:6-7; Upp 6:3-4
- Svält – Matt 24:7; Upp 6:5-6
- Död – Matt 24:7-9; Upp 6:7-8
- Martyrskap – Matt 24:9-10, 16-22; Upp 6:9-11
- Solen, månen och stjärnorna – Matt 24:29; Upp 6:12-14
- Guds dom – Matt 24:32-25:26; Upp 6:15-17

Sigillen kan delas in i en första grupp på fyra och en avslutande grupp med tre sigill. De fyra första följer ett liknande mönster där de fyra varelserna

kring tronen talar och för varje sigill som öppnas kommer en häst.

Sigillen kunde placeras på utsidan eller insidan av dokumentet. Fanns det på insidan förseglade det en sektion i taget, och för varje sigill kunde ännu ett stycke läsas. Eftersom Johannes ser alla sju sigillen var bokrullen förseglad med sju utvändiga sigill, se Upp 5:1. Det innebär att det var först när det sista sigillet bröts, som bokrullen kunde öppnas, se Upp 8:1.]

Första sigillet - en vit häst

¹ Sedan såg jag (och jag såg) när Lammet bröt (öppnade) ett [det första] av de sju sigillen (inseglen).

Då hörde jag en av de fyra varelserna [det som liknade ett lejon, se Upp 4:7] säga med en röst likt åskan [mäktig och kraftfull]: "Kom!"

[Tidigare hade Johannes hört Jesu röst som en basun och dånet av väldiga vatten, se Upp 1:10, 15. Denna röst kommer däremot från en av de fyra varelserna framför tronen, se Upp 4:6-11. Detta är den första beskrivningen av deras röster och i så fall den varelse som "liknade ett lejon", se Upp 4:7.]

² Sedan såg jag (och jag såg), och se (en uppmaning att vara uppmärksam på vad som följer) en vit häst, och han som satt på den hade en båge [antingen en pilbåge eller en symbol på löfte].

Han fick en segerkrans, och han drog ut som segerherre för att segra.

[De dubbla verben "såg" och uppmaningen "se" ger uttryck för en kontrast och en ny dimension i synen, samma fras återkommer i vers 5 och 8. Bågen tillsammans med segerkransen och beskrivningen om att "han går ut för att segra" verkar tala om krig. Bågen kan också symbolisera att ryttaren kommer med löfte om fred. De fyra hästarna hör ihop, se Sak 6:1-8. Det finns likheter med Jesus som kommer på en vit häst, se Upp 19:11-16, men troligare är att det är en falsk messias. Den vita hästen och ryttaren kan symbolisera de initiala fredliga löften en erövrare först ger. Om man ser en parallell till Matt 24:4-5, 24, gäller den första varningen just falska messiasfigurer som ska förleda många.]

Andra sigillet - en röd häst

³ När Lammet bröt det andra sigillet, hörde jag den andra varelsen [som liknade en tjur, se Upp 4:7] säga: "Kom!"

⁴ En annan häst kom ut, en eldröd, och han som satt på den fick makt att ta bort freden från jorden så att människor skulle slakta varandra. Och han fick ett stort svärd.

Tredje sigillet - en svart häst

⁵ När Lammet bröt det tredje sigillet, hörde jag den tredje varelsen [som hade ett ansikte som en människa, se Upp 4:7] säga: "Kom!"

Sedan såg jag (*och jag såg*), och se (*en uppmaning att vara uppmärksam på vad som följer*) en svart häst, och han som satt på den hade en våg i sin hand. ⁶ Och jag hörde liksom en röst mitt ibland de fyra varelserna: "Ett mått vete [*grekiska "choenix", en dagsranson, omkring en liter*] för en denar [*den vanliga dagslönen för en arbetare*] och tre mått [*omkring tre liter*] korn för en denar. [*Mer än ett tiodubbelt matpris.*] Däremot [*oliv-]*Joljan och vinet får du inte skada."

[*Efter svärdet, som talar om krig, kommer ofta svält. Det kan också ha att göra med kraftig inflation och en ekonomisk obalans.*]

Fjärde sigillet - en grön häst

⁷ När Lammet bröt det fjärde sigillet, hörde jag den fjärde varelsen [*som liknade en örn, se Upp 4:7*] säga: "Kom!"

⁸ Sedan såg jag (*och jag såg*), och se (*en uppmaning att vara uppmärksam på vad som följer*) en grön häst, och han som satt på den hette Döden, och Hades (*dödsriket*) följde honom. De fick makt över en fjärdedel av jorden, att döda med svärd och med svält och med pest och genom jordens vilda djur. [*I domen över Jerusalem nämns svält, vilddjur, svärd och pest, se Hes 14:21.*]

[*Det grekiska ordet för den fjärde hästens färg är chloros. Ordet används genomgående i Bibeln för grönska och det gröna gräset, se Upp 8:7;*

9:4; Mark 6:39. Ordet användes även bland grekerna om den gulgröna färgen på en sjuk persons hud. Brevets läsare associerade troligtvis till Sakarja 6 där han ser röda, svarta, vita och spräckliga hästar. Jämför man Sakarjas och Johannes syn motsvarar den vita och svarta färgen varandra exakt, medan Sakarjas röda färg har intensifierats till eldröd. Den spräckliga färgen motsvarar den sista grönaktiga chlorosfärgade hästen. Ytterligare en ledtråd till den sista hästens färg finns i Sak 1:8, där ordet för vinranka används för att beskriva den spräckliga hästens kulör. Vinrankan är först ljusgrön när den skjuter skott, mörknar för att till sist bli brunaktig. Det verkar som om den sista hästen är grön, med flera gulgröna eller bruna nyanser. Syftar dessa färger på riken kan det finnas en koppling till Nebukadnessars syn med en staty med fyra delar. Den fjärde, foten som bestod av både lera och järn som blandats, symboliserade att det ska vara ett splittrat rike, se Dan 2:36-40.]

Femte sigillet - kristna martyrer i himlen

⁹ [De fyra första sigillen handlade om världen, medan de tre sista sigillen rör den osynliga världen.]

När Lammet bröt det femte sigillet, såg jag under altaret själarna av dem som hade blivit slaktade för Guds ord och för vittnesbördet som de hade.
¹⁰ De ropade med stark röst: "Herre, du som är helig och sann! Hur länge ska det dröja innan du dömer jordens invånare och straffar dem för

vårt blod?" ¹¹ Och var och en av dem fick en vit dräkt, och de blev tillsagda att vila ännu en liten tid, tills deras medtjänare och bröder, som skulle dödas liksom de, hade blivit fulltaliga.

Sjätte sigillet - himmel, hav och land skakas

¹² Och jag såg när Lammet bröt det sjätte sigillet. Då blev det en stor jordbävning. Solen blev svart som en sorgdräkt, och hela månen blev som blod. [*Joel 2:31*] ¹³ Himlens stjärnor föll ner på jorden, som när fikonträdet faller sina omogna frukter när det skakas av en kraftig vind. ¹⁴ Och himlen försvann som när en bokrulle rullas ihop, och alla berg och öar flyttades från sina platser. [*Jesaja beskriver samma händelse med samma språkbruk, se Jes 34:4.*]

¹⁵ Jordens kungar och deras stormän [*ländernas högsta politiska ledare*] och befälhavarna [*mil-itära ledare*], de rika och mäktiga [*med ekonomiskt inflytande*] och alla slavar och fria gömde sig i hålor och bland bergens klippor, ¹⁶ och de sade till bergen och klipporna: "Fall över oss och göm oss för honom som sitter på tronen och för Lammets vrede!" ¹⁷ Deras vredes stora dag (*tid*) har kommit, och vem kan då bestå?" [*Luk 23:30*]

[*Det sjunde sigillet öppnas i kapitel 8. Innan dess får Johannes se ännu en syn i kapitel 7 som har att göra med de troende.*]

7

[*Mellan det sjätte och sjunde sigillet kommer nu*

ett avbrott. Samma struktur med en parallell-handling finns även mellan den sjätte och sjunde basunen, se kapitel 10-11. Frågan som ställdes i förra kapitlet vem som kan bestå får nu sitt svar: Två grupper beskrivs, de 144 000 och en oräknelig skara. Den första gruppen är judar från de tolv stammarna, den andra hedningar från alla nationer. Den första gruppen är räknade, den andra en oräknelig skara. Den första gruppen blir märkta här med Guds sigill, den andra gruppen står i himlen inför Guds tron. Läser man Jesu tal om den sista tiden från Matteus parallellt med detta kapitel kan de 144 000 vara Guds speciella vittnen under vedermödan, se Matt 24:14.]

De 144 000

¹ Efter detta såg jag fyra änglar stå vid jordens fyra hörn [*de fyra väderstrecken*] och hålla tillbaka jordens fyra vindar så att ingen vind skulle blåsa över jorden eller havet eller något träd. [*Vind används ofta symboliskt för Guds dom, se Jer 18:17; 49:36-37; Dan 7:2.*]

² Jag såg en annan ängel som kom upp från öster (*där solen går upp*) med den levande Gudens sigill. Han ropade med stark röst till de fyra änglarna som hade fått makt att skada jorden och havet: ³ "Skada inte jorden eller havet eller träden förrän vi har satt sigill på vår Guds tjänares pannor!"

[Ännu en gång lånas en bild från Hesekiels vision där en man klädd i linne får uppdraget att gå igenom staden och rita ett tecken i pannan på alla de som gråter och suckar över synden de ser omkring sig, se Hes 9:4. Längre fram i Uppenbarelseboken tvingas Guds motståndare att ta emot ett märke på högra handen eller pannan, se Upp 13:16.]

⁴ Jag hörde antalet av dem som hade fått sigillet, 144 000 från Israels alla stammar:

⁵ av Juda stam 12 000 [*Jesu släkt, se Upp 5:5; 1 Mos 29:35*] som fått sigillet,
av Rubens stam 12 000 [*1 Mos 29:32*],
av Gads stam 12 000 [*1 Mos 30:11*],

⁶ av Ashers stam 12 000 [*1 Mos 30:13*],
av Naftalis stam 12 000 [*1 Mos 30:8*],
av Manasses stam 12 000 [*Josefs ena son, se Jos 14:4; 1 Mos 41:51*],

⁷ av Simeons stam 12 000 [*1 Mos 29:33*],
av Levis stam 12 000 [*prästerna, som normalt inte räknades upp, se 1 Mos 29:34*],
av Isaskars stam 12 000 [*1 Mos 30:18*],

⁸ av Sebulons stam 12 000 [*1 Mos 30:20*],
av Josefs stam 12 000 [*1 Mos 30:24*]
och av Benjamins stam 12 000 [*den yngsta, se 1 Mos 35:18*] som fått sigillet.

[De tolv stammarna härstammar från Jakobs tolv söner. Detta är den enda uppräknningen av

stammarna i NT och är ovanlig på flera punkter. Detta är den enda gången Juda nämns först, kanske är det för att Jesus var av den stammen, se Upp 5:5; Matt 1:2; Luk 3:33. Jakobs äldste son Ruben kommer som nummer två och sist kommer den yngste Benjamin, dock kommer de andra inte i födelseordning.

Dans och Efraims stam saknas helt och är ersatta med stammarna Levi och Josef för att behålla antalet tolv. Levi tjänade i templet och hade inget landområde, bara några enstaka städer. Kanske nämns inte Dan och Efraim eftersom det var de stammarna som ledde israeliterna in i avgudadyrkan, se 5 Mos 29:18-21; 1 Kung 12:25. En annan förklaring kan finnas i Jakobs sista välsignelser över sina söner där han profeterar att Dan ska vara med och döma, se 1 Mos 49:16. I andra uppräkningsor är det inte ovanligt att Josefs namn ersätts av hans två söner, Manasse och Efraim. Speciellt här är dock att bara Manasses namn finns med, se vers 6.

I GT nämns de tolv sönerna 28 gånger. Uppräkningen är ibland baserad på födelseordning, se 1 Mos 29-30; placering i förhållande till tabernaklet, se 4 Mos 2; tilldelat landområde, se Hes 48; de tolv portarna, se Hes 48:30-35.

Ett annat sätt att tolka denna uppräkning är att se den som en bild på en militärisk mönstring, se 4 Mos 1. I några kapitel tidigare hörde Johannes om lejonet av Juda som är en tydlig referens till en segerkung, men fick se ett slaktat lamm, se Upp 5:5-6. På motsvarande sätt kan poängen här vara

att Johannes "hör" om en militärisk mönstring, se vers 4, men sedan får se en enorm folkskara som ingen kunde räkna, av alla folk, stammar, länder och språk, se vers 9.

Det kan även finnas symbolik i de tal och namn som nämns:

- Talet 12 representerar Guds folk. Israeliterna var uppdelade i tolv stammar, Jesus kallade tolv lärjungar.

- Talet 144 är produkten av 12 multiplicerat med 12. Det beskriver fasthet och något som är fullständigt.

- Både talet 12 och 144 är multiplicerat med 1 000. Tusentalet står ofta för att det jordiska har fått bli genomsyrat av det himmelska. Anledningen är att 1 000 är 10 upphöjt med 3. Talet 10 står för världsligt styre och 3 är Guds tal.

Inom judisk skrifttolkning finns ett begrepp som kallas Remez som betyder antyda. Förutom den första bokstavliga betydelsen kan det finnas en djupare mening i namn och ords betydelse. På Bibelns tid beskrev barnens namn ofta omständigheterna kring deras födelse. Namnet Juda betyder "tacka och prisa". När Lea har fött sin fjärde son tackar hon Herren och döper honom till Juda, se 1 Mos 29:35. När Rakel under en svår förlossning föder en son kallar hon honom Ben-Oni, som betyder "min smärtas son". Hon dör men barnet överlever. Jakob ger då barnet det snarlika namnet Benjamin som betyder "min högra hands son" - någon han ger makt

och inflytande till, se 1 Mos 35:16-18. Tar man betydelserna av de tolv namnen här i vers 5-8 bildas följande meningar:

Prisa Herren, han har sett mitt lidande och strider för mig – lyckan vänder.

Jag är lycklig, har kämpat och vunnit och glömt min sorg.

Herren har hört min bön, kommit till mig och belönar mig.

Gud ska bo hos mig, ska ge på nytt, min högra hands son!

I sammanhanget passar det bra in på Guds beskydd över sitt folk och leder fram till tillbedjan av Jesus som sitter på Faderns högra sida som presenteras i nästa stycke, se vers 10.

Det är viktigt att betona att varken tal- eller ordsymbolik är någon exakt vetenskap. Det ska inte användas för att skapa nya läror, men kan ibland förstärka ett budskap som redan är tydligt i texten. Se även inledningen till Uppenbarelseboken för mer om talsymbolik.]

En enorm folkskara inför tronen

⁹ Efter detta fick jag se en enorm folkskara som ingen kunde räkna, av alla folk och stammar och länder och språk. De stod inför tronen och inför Lammet, klädda i vita kläder och med palmlblad i händerna [*redo att fira segern*]. ¹⁰ Med hög röst ropade de:

”Frälsningen tillhör vår Gud [det är tack vare honom som vi är frälsta],

han som sitter på tronen,

och Lammet.”

¹¹ Alla änglarna stod i en cirkel omkring tronen och kring de äldste och de fyra varelserna, och de föll ner på sina ansikten inför tronen och tillbad Gud ¹² och sade:

”Amen (*detta är sanningen, låt det ske*):

Lovsången (*priset*) och
härligheten och
visheten och
tacksägelsen och
äran och
makten och
kraften

tillhör vår Gud i evigheters evighet.
Amen.”

¹³ En av de [*tjugofyra*] äldste tilltalade sedan mig och frågade: ”Dessa som är klädda i vita kläder, vilka är de och varifrån kommer de?” ¹⁴ Jag svarade honom: ”Min Herre, du vet det.”

[Detta är andra och sista gången som en av de tjugofyra äldste talar direkt till Johannes. Den första gången var för att trösta honom då det inte fanns någon som var värdig att öppna bokrullen, se Upp 5:5. Den äldste ger både en förklaring om varifrån de har kommit och vad som väntar dem.]

Då sade han till mig: ”Det är de som kommer ur det stora lidandet. De har tvättat sina kläder rena och gjort dem vita i Lammets blod. ¹⁵ Därför står de inför Guds tron, och tjänar honom dag

och natt i hans tempel [*den inre allra heligaste delen, där Guds närvaro bor*], och han som sitter på tronen ska slå upp sitt tält över dem. ¹⁶ De ska inte längre hungra och inte längre törsta, varken solen eller någon annan hetta ska träffa dem [*Jes 49:10*] ¹⁷ för Lammet som står mitt för tronen ska vara deras herde [*Ps 23; Joh 10*]. Han ska leda dem till livets vattenkällor [*levande vatten, Joh 4:14*]. Gud ska torka varje tår från deras ögon.” [*Jes 25:8*]

[Det är viktigt att komma ihåg att Johannes inte alltid får se exakt hur den framtida härligheten ser ut. Här återger han svaret han "hör". Tidigare i vers 4 "hörde" han vilka de tolv stammarna var. Johannes skriver mer av vad han sett i sina syner än vad Paulus gör, se 2 Kor 12:1-6. Trots det är det tydligt att han följer den Bibliska principen att "vi lever här i tro, utan att se", se 2 Kor 5:7. Johannes skriver även i ett av sina brev att det ännu inte är uppenbart vad vi som Guds barn ska bli, men vi vet med säkerhet att när han uppenbarar sig ska vi bli lika honom, för då ska vi se honom som han verkligen är, se 1 Joh 3:2.]

8

Sjunde sigillet - inleds med tystnad

¹ [*Efter en parallellhandling i kapitel 7 återgår nu berättelsen till de sju sigillen. Det sjunde och sista sigillet ska nu öppnas. Det är först när det sista sigillet bryts som bokrullen kan öppnas.]*

När Lammet [*den uppståndne Jesus*] bröt det sjunde [*sista*] sigillet, blev det tyst [*stilla, alla bävade*] i himlen i omkring en halvtimme.

[Tystnaden markerar att något stort är på väg att hända. Det står i kontrast till den höga volym som beskrivits i föregående kapitel, se Upp 7:10-12. Hela himlen med alla änglar inväntar nu Guds dom över synden och ondskan. Sången som pågått kring tronen dag och natt, se Upp 4:8, stillas för en stund och det verkar som om alla håller andan inför vad som ska ske. Ingen specifik dom nämns när det sjunde sigillet öppnas, i stället fortsätter berättelsen med de sju basunerna på en gång. Det är troligt att det sjunde sigillet består av och också innehåller de sju basunerna.]

DE SJU BASUNERNA (kap 8-11)

Förberedelse inför de sju basundomarna

² Jag såg de sju änglarna som står inför Gud, och åt dem gavs sju basuner (*militärtrumpeter*).

[Basunen som användes i militärt syfte, för tankarna på hur Gud träder in i historien med både dom och seger. När israeliterna intog Jeriko bar sju präster sju basuner och de tågade sju varv runt staden, se Jos 6:1-4. Basunen användes också för att varna inför en kommande fara. Guds dom är nära förestående. Målet är omvändelse, se Upp 9:21.]

Nu introduceras sju änglar som står inför Gud. En av dem kan vara Gabriel. När han blir sänd till jorden för att förmedla budskapet att Sakarias ska bli far till Johannes Döparen säger han: "Jag är Gabriel. Jag står inför Gud", se Luk 1:19. I de apokryfiska böckerna Tobit och Enok nämns sju ärkeänglar: Uriel, Rafael, Raguel, Mikael, Sarakael, Gabriel, Remiel. Eftersom talet sju ofta förekommer som en symbol för fulländning och fullkomlighet kan de sju änglarna symbolisera alla Guds änglar.]

³ En annan ängel [*Heb 1:14*] kom och ställde sig vid altaret med ett rökelsekar av guld. Åt honom gavs mycket rökelse att lägga tillsammans med alla de heligas böner på guldaltaret framför tronen. [*Samma beskrivning som i Upp 5:8. Böner beskrivs som rökelse, se Ps 141:2.*] ⁴ Och röken från rökelsen steg från ängelns hand tillsammans med de heligas böner upp inför Gud [*i hans närvaro*]. ⁵ Ängeln tog rökelsekaret, fyllde det med elden från altaret och kastade ner det på jorden, och det blev åska, dån och blixtrar och jorden skakade.

⁶ De sju änglarna med de sju basunerna gjorde sig redo att blåsa i dem.

[Efter det sjätte sigillet hölls jordens vindar tillbaka, se Upp 7:1. Nu när Gudsfolket blivit märkta med Guds sigill i pannan fortsätter serien med basunstötarna. De första fyra är

”naturliga” i det att de påverkar jorden, haven, sötvattnet och himlakropparna. De tre sista drabbar mänskligheten mer direkt.

Det finns en parallell till skapelsen i Första Moseboken. Då skapades himlar, hav och jord. Nu upplöses skapelsen. Intressant är att det sker i omvänd ordning. Först påverkas en tredjedel av jordens växtlighet, sedan haven och sötvattnen och sist himlarna:

Basun 1 - 1/3 av växtligheten brinner upp, se Upp 8:7; 1 Mos 1:29.

Basun 2 & 3 - 1/3 av haven och floderna påverkas, se Upp 8:8-11; 1 Mos 1:20.

Basun 4 - 1/3 av himlakropparna förmörkas, se Upp 8:12; 1 Mos 1:14-15.

Samma motsatta mönster till skapelsen återfinns även i de sju vredesskålarna:

Vredesskål 1 - bölder på människor, se Upp 16:2; 1 Mos 1:27.

Vredesskål 2 & 3 - hav och sötvatten till blod, se Upp 16:3-4; 1 Mos 1:20.

Vredesskål 4 - solen sveder; se Upp 16:8; 1 Mos 1:14.]

De fyra första basunstötarna

Den första basunen - en tredjedel av jorden påverkas

⁷*Den första ängeln [av de sju] blåste i sin basun.*

Då kom hagel och eld, blandat med blod, och kastades ner på jorden.

En tredjedel av jorden brann upp,

en tredjedel av träden (*fruktträden*) brann upp, och allt grönt gräs brann upp.

[Hagel och eld motsvarar den sjunde plågan mot Egypten, se 2 Mos 9:13-35. Profeten Joel talar om "blod och eld" i de sista dagarna, se Joel 2:30-31. Den första domen påverkar vegetationen och rubbar balansen i naturen, vilket i sin tur påverkar livsmedelsförsörjningen.]

Den andra basunen - en tredjedel av haven påverkas

⁸ Den andra ängeln blåste i sin basun.

Då var det som om ett stort brinnande berg kastades i havet. *[Det är något som liknar ett berg, kanske refererar det till ett vulkanutbrott eller en meteor som i sitt släptåg har giftiga gaser. Andra förslag är att det är ett symboliskt uttryck för miljöförstöringen i havet eller en atombomb. Världshaven täcker två tredjedelar av jordens yta. Babylon liknas vid ett berg, se Upp 18:21; Jer 51:25.]*

En tredjedel av havet förvandlades till blod,

⁹ en tredjedel av allt liv i havet dog, och en tredjedel av alla fartyg gick under.

[Vattnet som förvandlas till blod liknar den första plågan mot Egypten, se 2 Mos 7:14-21.]

Den tredje basunen - en tredjedel av sötvattnet blir otjänligt

¹⁰ Den tredje ängeln blåste i sin basun.

Då föll en stor stjärna från himlen, brinnande som en fackla
och den föll över en tredjedel av floderna och vattenkällorna.

¹¹ Stjärnans namn är Malört (*grekiska "apsinthos"*).

[Malört är en växt med en grönaktig bitter olja. Den är ofta en symbol på sorg, se Ords 5:5; Jer 9:15.]

En tredjedel av vattnen förvandlades till malört, och många människor dog av vattnet som hade blivit bittert.

[På samma sätt som med den andra basunen finns det likheter med den första plågan i Egypten som förstörde dricksvattnet. Det finns även likheter med ökenvandringen där vattnet blev bittert i Mara, se 2 Mos 15:23-25.]

Den fjärde basunen - en tredjedel av himlakropparna förmörkas

¹² Den fjärde ängeln blåste i sin basun.

Då träffades en tredjedel av solen
och en tredjedel av månen
och en tredjedel av stjärnorna,
så att en tredjedel av dem förmörkades
och dagen förlorade en tredjedel av sitt ljus,
och natten likaså.

[Att solen förmörkas liknar den nionde plågan då Egypten drabbas av tre dagars mörker, se 2 Mos 10:21-23.]

Mellanakt - de tre återstående domarna introduceras

¹³ [En varning ges nu att de tre sista basunstötarna kommer att få ännu större konsekvenser för jordens invånare än de fyra första.]

Och jag såg, och hörde en örn som flög uppe på himlen och ropade med stark röst:

”Ve (uttryck för intensiv förtvivlan),

ve (uttryck för intensiv förtvivlan),

ve (uttryck för intensiv förtvivlan)

över jordens invånare [de ogudaktiga, se Upp 6:10]

för de basunstötar som är kvar,

när de tre andra änglarna blåser i sina basuner!”

[De tre veropen beskriver de tre avslutande basunstötarna: Första veropen - 5:e basunen, Upp 9:1-12 Andra veropen - 6:e basunen, Upp 9:13-21 Tredje veropen - 7:e basunen, Upp 11:14-13:18.

Detta är den andra av tre örnar som nämns i Uppenbarelsboken. En av de fyra varelserna kring tronen liknade en örn, se Upp 4:7-8. Varelsernas trefaldiga ”helig, helig, helig” står i kontrast till de trefaldiga veropen här. Den tredje och sista referensen till en örn är i Upp 12:14 där den ger beskydd.]

9

Avgrunden öppnas - helvetet bryter lös på jorden

Den femte basunen - första veropet

1 [Hittills har plågorna indirekt påverkat mänskligheten. Från och med den femte basunen riktar sig plågorna mot människorna. I den judiska världsbilden finns himlen ovan, och dödsriket under jorden. Nu släpps demoniska makter upp ur jorden som liknas med gräshoppor och skorpioner. När de sjuttio utsända lärjungarna återvänder till Jesus förundras de över att demonerna lyder dem. Jesus säger då att han har sett Satan slungas ner från himlen. Sedan liknar han de onda andemakterna vid just skorpioner och ormar, se Luk 10:17-19.]

Den femte ängeln blåste i sin basun.

Då såg jag en stjärna som hade fallit från himlen ner på jorden, och den fick nyckeln till avgrundens brunn (*det bottenlösa djupet*).

[Grekiska "abyssos" är de dödas plats, se Rom 10:7. Det är också ett fängelse för demoner, se Luk 8:31; 2 Pet 2:4. Det är där Satan kommer att bindas i 1 000 år, då Jesus regerar på jorden, se Upp 20:1-3. Det är ur avgrunden vilddjuret stiger upp, se Upp 11:7; 17:8. Avgrunden är inte samma sak som "eldsjön", den slutgiltiga platsen för Satan och alla som följer honom, se Upp 20:10. Avgrunden är en andlig, dold värld som står under Guds auktoritet, se Upp 20:1. Johannes ser inte själva fallet av stjärnan. Den är redan på jorden och kan referera till stjärnan Malört i

föregående kapitel, se Upp 8:10-11, ängeln med nyckeln, se Upp 20:1 eller Satan, se Upp 12:4; Jes 14:12.]

² Den öppnade avgrundens brunn, och rök steg upp ur brunnen som röken från en stor ugn, och solen och luften förmörkades av röken från brunnen. ³ Ur röken kom gräshoppor ut över jorden, och de fick samma makt som skorpionerna på jorden. ⁴ De blev tillsagda att inte skada markens gräs eller något annat grönt eller något träd, utan bara de människor som inte hade Guds sigill på pannan. ⁵ De fick inte tillåtelse [*av Gud*] att döda dem, men de fick plåga dem i fem månader [*en begränsad tid, identisk med en naturlig skorpions livslängd*], och smärtan från dem var som smärtan när en skorpion sticker en människa. ⁶ I de dagarna ska människorna söka döden men inte finna den, de ska längta efter att dö men döden ska fly ifrån dem.

⁷ Gräshopporna såg ut som hästar rustade till strid. På sina huvuden hade de något som liknade segerkransar av guld, och deras ansikten var som människors ansikten. ⁸ De hade hår som kvinnor, tänder som lejon ⁹ och bröstpansar som av järn. Och dånet från deras vingar var som dånet från stridsvagnar med många hästar som stormar fram till strid. ¹⁰ De hade stjärtar och gaddar som skorpioner, och i stjärten låg deras makt att skada människorna i fem månader. ¹¹ Som kung över sig har

de avgrundens ängel, som på hebreiska kallas Abaddon och på grekiska Apollyon. *[Båda orden betyder "förstörare" och syftar på döden eller Satan, se även Job 26:6; 28:22; Ords 15:11.]*

¹² Det första veropet är över. Se, efter det kommer två till.

Den sjätte basunen - andra veropet

¹³ Den sjätte ängeln blåste i sin basun. *[Den sjätte basunen motsvarar också det andra veropet, se 8:13; 11:14.]*

Då hörde jag en röst från de fyra hornen på guldaltaret inför Gud, ¹⁴ och den sade till den sjätte ängeln som hade basunen: "Släpp lös de fyra änglar som är bundna vid den stora floden Euftrat."

¹⁵ De fyra änglarna som hade hållits redo för den timmen, den dagen, den månaden och det året släpptes lösa för att döda en tredjedel av människorna. ¹⁶ Antalet ryttare i dessa ryttarhårar var tjugo tusen gånger tio tusen (200 miljoner). Jag hörde deras antal. *[När Johannes skrev detta var hela jordens befolkning omkring 200 miljoner och den romerska armén 300 000. En armé på 200 miljoner ryttare måste ha varit en ofattbar siffra, som om den ska tolkas bokstavligt, först kunde bli aktuell när jordens befolkning ökade till miljarder på 1900-talet.]*

¹⁷ I min syn såg hästarna och deras ryttare ut så här: ryttarna hade eldröda, mörkblå och svavelgula bröstpansar. Hästarna hade huvuden som lejon, och ur deras munnar kom eld, rök och svavel. ¹⁸ Av dessa tre plågor – elden, röken och svavlet som kom ur deras munnar – dödades en tredjedel av människorna. ¹⁹ Hästarnas makt ligger i deras mun och deras svansar, för deras svansar liknar ormar och har huvuden, och med dessa gör de skada.

²⁰ *[Den sjätte basunen har ljudit och den andra serien av verop går mot sitt slut. Man skulle kunna tro att fem månaders plågor, se vers 5, följt av död från eld och svavel skulle ha fört människorna till omvändelse. I stället beskrivs hur man fortsätter med samma förakt för Gud och hans bud. Det mest skrämmande med Upp 9 är kanske inte basundomarna, utan synden som människorna fortsätter med.]*

Resten av människorna *[två tredjedelar, se vers 15]*, de som inte dödades av dessa plågor, omvände sig ändå inte från sina händers verk.

De slutade inte att tillbe onda andar (*demoner*) och avgudabilder av guld, silver, brons, sten och trä

som varken kan se eller höra eller gå.

[Bakom de skapade avgudabilderna som dyrkas finns en ond makt, se 1 Kor 10:19-22.]

²¹ De omvände sig inte från (*förändrade inte sitt*

tänkesätt mot):

mord,
droger (svartkonst, ockult verksamhet),

[Grekiska ordet "pharmakos", vårt ord farmaceut kommer från detta ord. Ofta kombinerades droger och magi, så därför översätts ordet ibland till svartkonst, se Gal 5:20; Upp 18:23; 21:8]

sexuell omoral

[Det grekiska ordet "pornea" används här och grundordet betyder "att sälja sig till slaveri". Vårt ord "pornografi" är ett sammansatt ord av just detta ord "pornea" och "grafo", som betyder "något skrivet eller tecknat", dvs. en beskrivning antingen i text eller grafiskt av någon som säljer sig sexuellt.]

och stölder.

[Den mänskliga synden kan delas in i två kategorier - synd mot Gud och synd mot människor, se Luk 10:27. Vers 20 handlar om avgudadyrkan - att inte älska Gud och sätta honom främst, den första delen av de tio budorden, se 2 Mos 20:1-10. Vers 21 berör synder mot andra människor - att inte älska sin medmänniska, den andra delen av de tio budorden, se 2 Mos 20:12-17. Här känner vi igen buden att inte mörda, att inte begå äktenskapsbrott och att inte stjäla. Johannes lägger även till en punkt som handlar

om ockult verksamhet med droger: Häxkonst och missbruk av droger hör hemma i den här kategorin, eftersom det påverkar andra människor negativt. Dessa punkter beskriver utvecklingen i ett gudsfrånvänt samhälle. Som det går med religionen, så blir det med moralen.]

10

Mellanakt - innan den sjunde basunen (10:1-11:14)

En mäktig ängel med en liten bokrulle

¹ *[Hittills har Johannes sett allt i den andra synen, som startade i kapitel 4, från himlen. Perspektivet verkar nu skifta från himlen till jorden. Johannes blir även personligt involverad i synen när han får äta bokrullen.]*

Sedan såg jag en annan väldig (mäktig, stark) ängel (budbärare) komma ner från himlen. [Detta är en annan ängel än den som ställde frågan vem som kunde öppna bokrullen med de sju sigillen, se Upp 5:2].

Ängeln (budbäraren) var klädd (svept) i ett moln [som ofta beskriver Guds närvaro, se 2 Mos 16:10; Luk 9:34],

med regnbågen [som är ett tecken på Guds förbund och hans trofasthet, se 1 Mos 9:11-17] över sitt huvud. Hans ansikte var som solen [liknar beskrivningen av Jesus i Upp 1:16]

och hans ben som eldpelare. *[Under uttåget ur Egypten ledde Gud israeliterna med en eldstod, se 2 Mos 13:21.]*

² I *[vänstra]* handen hade han en liten bokrulle som var öppnad.

[Johannes konstruerar ett nytt grekiskt ord "biblaridion", "liten bokrulle". Ordet används bara här och i vers 9-10. Kanske för att särskilja denna bokrulle från den förseglade bokrullen, grekiska "biblion", som Lammet tog ur Guds högra hand, se Upp 5:7. Den förseglade bokrullen i kapitel 4-5 skildrade hela den framtida historien. Här kan det vara en bokrulle som symboliserar slutfasen, vilket placeringen mellan den sjätte och sjunde basunen kan indikera. Ängeln håller bokrullen i sin vänstra hand eftersom han senare lyfter upp den högra mot himlen, se vers 5. Rullen verkar innehålla den skrivna ordern för det uppdrag ängeln är på väg att fullborda på jorden. Att den är öppnad beskriver att tiden för Guds slutgiltiga dom är inne, se vers 6. Boken är liten i förhållande till den väldige ängelns hand, men även för Johannes var den inte större än att han senare kunde "äta upp" den.]

Ängeln satte sin högra fot på havet

och sin vänstra på jorden

[beskriver både den enorma storleken på ängeln, men också hans auktoritet över hela jorden]

³ och ropade med stark röst

som ett rytande lejon. *[Hos 11:10; Amos 3:8]*

[Alla änglar är mäktiga och starka, se Ps 103:20. Somliga har större kraft och auktoritet än andra. Denna ängel, och den som Johannes tidigare sett i Upp 5:2, benämns som mäktig och stark och har påfallande likheter med beskrivningarna av den uppståndne Jesus som skildras i inledningen, se Upp 1:7, 15, 16. Det kan vara Jesus som uppenbarar sig som en ängel och budbärare, vilket har skett många gånger i GT, dock inte i NT. I så fall är den lilla bokrullen identisk med den tidigare förseglade rullen, se Upp 5:1. Ängelns position på både hav och land visar på fullständigt ägarskap över hela jorden. Budskapet berör hela jorden. Snart kommer Antikrist under en kort tid att regera, men innan det sker ska Guds Son göra anspråk på jorden, se Ps 2:6-9. Satan ryter som ett lejon för att skrämma, se 1 Pet 5:8. Lejonet av Juda ryter för att kungöra sin seger, se Ps 95:3-5; Jes 40:12-17.]

När han hade ropat,

talade de sju åskorna (*tordönen*) med sina röster.

⁴ När de sju åskorna hade talat skulle jag just skriva [*ner vad de sagt, på Jesu uppmaning Upp 1:19*], men jag hörde en röst från himlen: "Försegla det som de sju åskorna har sagt och skriv inte ner det."

[Uppenbarelsebokens huvudsakliga uppgift är inte att dölja Guds syften, utan att uppenbara dem, se Upp 22:10. Vad "de sju åskorna" sade är den

enda delen i denna bok som är dold. Guds röst liknas ofta vid åska, se Ps 29; Job 26:14; Joh 12:28-29, och sju står ofta för något fulländat och fullkomligt. I Upp 4:5 står det att det kom "åska från tronen", vilket också indikerar att det är Guds röst som Johannes hörde. Åska är ofta förknippad med dom, se 1 Sam 2:10; Upp 8:5; 11:19; 16:18. Troligtvis talar denna röst om Guds fullständiga och slutgiltiga dom över jorden. Det är dock meningslöst att spekulera kring vad som sades, se 5 Mos 29:29.]

⁵ Ängeln som jag såg stå på havet och på jorden lyfte sin högra hand mot himlen ⁶ och svor vid honom

 som lever i evigheters evighet [Dan 12:7],
 som har skapat himlen och det som finns i den
 och jorden och det som finns på den
 och havet och det som finns i det:

"Ingen mer fördröjning (väntan är över, tidsfristen är ute).

[Nu finns ingen återvändo, den sista delen i Guds plan sätts i verket, se 2 Pet 3:9. Här används ordet "chronos" för tid. Ordagrant står det "ingen mer tid". Det kan dock inte betyda att tiden skulle upphöra för att gå in i en "tidlös evighet". Uppenbarelseboken talar om mätbar tid både på jorden och i himlens värld, se Upp 8:1; 10:7; 12:1.]

⁷ Men i de dagarna när den sjunde ängels röst hörs och han ska börja blåsa i sin basun [se Upp

11:15], då är Guds mysterium (*hemlighet*) fullbordat, så som han har förkunnat i det evangelium som han har gett sina tjänare, profeterna.”

[Frasen "Guds hemlighet" används av Paulus om den smorde Kungen, se Kol 2:2. Det profeterna i GT har sagt - att Messias en dag ska komma tillbaka och regera - är på väg att fullbordas. När den sjunde basunen ljuder i nästa kapitel, börjar de händelser som leder till Satans slutgiltiga besegrande. Se även Amos 3:7; 1 Pet 1:10-12.]

⁸ Rösten som jag hade hört från himlen talade till mig igen och sade: "Gå och ta den öppnade bokrullen ur handen på ängeln som står på havet och på jorden." ⁹ Jag gick då bort till *[den stora]* ängeln och bad honom ge mig den lilla bokrullen. Han svarade mig: "Ta den och ät upp den! Den ska svida i din mage *[ge halsbränna, eftersom budskapet handlar om Guds dom, se Hes 2:10]* men vara söt som honung i din mun *[eftersom det är Guds ord och också handlar om nåd och frälsning]."*

[Att "äta bokrullen" illustrerar hur Johannes måste bli ett med det profetiska budskapet på samma sätt som maten vi äter blir en del av oss och ger liv åt kroppen. Bibeln beskrivs ofta som bröd, se Matt 4:4; mjölk, se Heb 5:11-14; kött, se 1 Kor 3:2; honung, se Ps 119:103; 19:9-10. Hesekiel var med om en liknande upplevelse, Hes 2:8-3:3. Att bokrullen både svider i magen

och smakar sött innebär att den talar både om dom och frälsning, se Ps 119:103; Jer 15:16; Hes 2:8-3:3.]

¹⁰ Jag tog bokrullen ur ängelns hand och åt upp den, och i min mun var den söt som honung. Men när jag hade ätit den sved det i min mage.
¹¹ Sedan sade han till mig: "Du måste profetera på nytt om många folk och länder (*folkslag*) och språk och kungar."

11

Templet och de två vittnena i Jerusalem

¹ [Johannes befinner sig fortfarande på jorden i sin syn. Från att ha sett land och hav ser han nu den heliga staden Jerusalem. Rösten från himlen fortsätter att tala, se 10:8. Eftersom vittnena kallas "mina vittnen" måste det vara Gud som talar; se vers 3.]

Jag fick en mätstång som liknade en stav, och han sade:

"Stå upp och mät Guds tempel och altaret och dem som tillber där inne. ² Men lämna templets yttergård och mät den inte, för den är given åt hedningarna och de ska trampa (*ockupera*) den heliga staden [*Jerusalem*] under sina fötter i fyrtiotvå månader [*vilket motsvarar 3,5 år, se även Dan 7:25; 12:7; 12:11-12*].

[*Både Hesekiel och Sakarja har liknande syner om en man med en mätstav, se Hes 40:3; Sak*

2:1-2. Vid dessa tillfällen verkade mätningen symbolisera gudomligt beskydd, se Sak 1:16.]

³ Jag ska låta mina två vittnen profetera under 1 260 dagar [motsvarar också 3,5 år – 42 månader med 30 dagar i varje månad], klädda i säcktyg.”

[Eftersom dessa två vittnen är hatade av alla jordens folk och man vill skada dem, se vers 5, handlar deras profetiska tal troligtvis om synd och Guds dom.]

⁴ Dessa [vittnen] är de två olivträden och de två ljusstakarna [ljusbärarna] som står inför jordens Herre.

[För att ett vittnesbörd ska vara sant krävs två vittnen, se 5 Mos 19:15. Bilden med en ljusstake och två olivträd återfinns i Sakarja kapitel fyra. Där symboliserar de två olivträden ståthållaren Serubbabel, se Hag 2:21, och översteprästen Josua som Gud använde för att bygga upp templet igen efter befrielsen från fångenskapen i Babylon 500 f.Kr. Det är därför troligt att de två vittnena också här är två verkliga personer. Det är möjligt att de också har en roll i templets återuppbyggande. Några förslag på personer är:

- Två nu okända personer, eftersom de inte nämns vid namn.*
- Enok och Elia, eftersom de inte dog en naturlig död.*
- Mose och Elia, eftersom tecknen de gör har*

samma karaktär och de samtalade med Jesus på förklaringsberget. Elia profeteras att komma tillbaka innan Herrens dag och föra judar tillbaka till sina fäders tro, se Mal 4:5-6.

Andra förslag är att de två olivträden talar symboliskt för lagen och evangeliet, GT och NT. Eftersom de sju lampställen tidigare syftade på församlingar, se Upp 1:20, har det föreslagits att dessa två lampställ syftar på de två församlingarna utan kritik, Smyrna och Filadelfia.]

⁵ Om någon vill skada dem, kommer eld ur deras mun och förtär deras fiender. [*Profetiska ord om dom liknas vid eld, se Jer 5:14. När Elia talade kom eld från himlen, se 2 Kung 1:10.*] Ja, om någon vill skada dem måste han dödas på det sättet. ⁶ De har makt att stänga himlen så att inget regn faller under de dagar de profeterar [*som Elia gjorde, se 1 Kung 17:1*], och de har makt att förvandla vattnen till blod [*som Mose gjorde, se 2 Mos 7:19*] och att slå jorden med alla slags plågor så ofta de vill.

⁷ När de har fullgjort sitt vittnesbörd, ska vild-djuret [*Antikrist, som beskrivs mer detaljerat i kapitel 13, se Upp 13:1; 17:8; Dan 7*] som kommer upp ur avgrunden [*avgrundens brunn, se 9:1*] strida mot dem, besegra dem och döda dem. [*I Daniels profetia sägs samma sak om det nya elfte hornet som sköt upp senare bland de tio hornen på det fjärde och sista förskräckliga odjuret, se Dan*

7:21.] ⁸ Deras lik ska bli liggande på gatan i den stora stad som andligt (*bildligt, symboliskt*) talat kallas Sodom och Egypten och där även deras Herre blev korsfäst.

[Jesus korsfästes strax utanför Jerusalem, se Heb 11:12. Det är troligt att "den stora staden" syftar på den verkliga staden Jerusalem. Det är den stad där templet står. De symboliska namnen refererar till platser som Gud tidigare i historien dömt. Staden Sodom var känd för sin synd, och då särskilt sexuella perversiteter, se 1 Mos 19. Egypten var ett land som förtryckte Guds folk i slaveri, se 2 Mos 7-12.]

⁹ I tre och en halv dagar ska människor från alla folk, stammar, språk och nationer (*etniciteter*) se dem ligga där, och de ska inte tillåta att deras döda kroppar läggs i någon grav.

[På grund av det varma klimatet i Mellanöstern begravdes kroppen samma dag som dödsfallet inträffat. Att inte begrava någon visade på vanvördnad och förakt. Så djupt hatade var dessa två profeter, att de förvägras en begravning. Hur folk från hela världen skulle kunna se denna händelse, måste ha varit svårt att förstå på Johannes tid. I dag med nyhetsrapportering dygnet runt och modern teknik är det inte konstigt hur hela världen skulle kunna följa händelseutvecklingen i Jerusalem.]

¹⁰ Jordens invånare gläder sig över dem och jublar och skickar gåvor till varandra, eftersom de båda profeterna hade plågat dem som bor på jorden.

¹¹ Men efter de tre och en halv dagarna kom livsande från Gud in i dem, och de stod upp på sina fötter igen, och de som såg dem blev skräckslagna. [*1 Mos 2:7; Hes 37:10*] ¹² Sedan hörde de [*två vittnena*] en stark röst från himlen som sade till dem: "Kom hit upp!" Och de steg upp till himlen i ett moln, och deras fiender såg dem. [*Elia hämtades upp till himlen på liknande sätt, se 2 Kung 2:11.*]

¹³ I samma stund blev det en stor jordbävning, och en tiondel av staden störtade samman. Vid jordbävningen dödades 7 000 människor. De som överlevde greps av skräck och gav ära åt himlens Gud.

¹⁴ Det andra veropet är över. Se, det tredje [*och sista veropet, se Upp 8:13*] kommer snart (*snabbt*).

Den sjunde basunen - tredje veropet

¹⁵ Den sjunde ängeln blåste i sin basun. Då hördes starka röster i himlen:

"Väldet (*makten*) över världen tillhör nu vår Herre

och hans Smorde (*grekiska "Kristus", hebreiska "Messias"*).

Han ska vara kung i evigheters evighet."

16 De tjugofyra äldste som satt på sina troner inför Gud föll ner på sina ansikten och tillbad Gud. 17 De sade:

”Vi tackar dig, Herre Gud Allsmäktig,
du som är och som var.

[Frasen ”och som kommer”, se Upp 1:8; 4:8, saknas här och i Upp 16:5. Jesus är nu, som nästa vers indikerar, i en process att fullborda allt och komma tillbaka.]

Du har tagit makten,
din stora makt, och börjat regera (som kung).

18 Folken vredgades,

men din vrede har kommit.

Tiden har kommit när de döda ska dömas
och du ska löna dina tjänare profeterna
och de heliga.

Löna både små och stora, de som vördar ditt
namn,

och fördärva dem som fördärvar (moraliskt
korrumperar) jorden.”

19 Guds tempel i himlen öppnades, och hans förbundsark blev synlig i hans tempel, och det kom blixtar, dån, åska, jordbävning och stora hagel.

[I vers 15-17 beskrivs vad som sker i himlen när den sjunde basunen ljuder. Vad som sker på jorden beskrivs när berättelsen återupptas i kapitel 16. Johannes hör en ”stark röst från templet” säga vad som ska ske på jorden, se Upp

16:1. *I kapitel 12-17 presenteras och beskrivs huvudaktörerna som finns med i den slutgiltiga upplösningen från ett annat perspektiv.]*

12

DET STORA DRAMAT GENOM ALLA TIDER (12:1-15:8)

[En ny parentes skjuts in i berättelsen. I föregående stycke ljud den sjunde basunen, se Upp 11:15-19. Dess effekter på jorden behandlas först i kapitel 16. I följande stycke beskrivs nu ett antal olika aktörer i historiens avslutning. De beskrivs som tecken, grekiska semeion. Eftersom detta ord används indikeras att vad som följer är symboler som behöver tolkas. Det som beskrivs är kampen mellan Gud och Satan som pågått sedan världens begynnelse. De sju huvudaktörerna i detta kapitel är:

- Kvinnan – det judiska folket, se Upp 12:1.*
- Draken – Satan, Djävulen som motarbetar Guds syften och förleder, se Upp 12:3, 9.*
- Sonen – Jesus, som nu sitter vid Guds tron, se Upp 12:5.*
- Mikael – ärkeängeln som strider mot draken, se Upp 12:7.*
- Kvinnans barn – förföljda troende, se Upp 12:13-17.*
- Odjuret från havet – en framtida världsledare, se Upp 13:2-10.*
- Odjuret från jorden – den falska profeten, se Upp 13:11-18.*

]

Kvinnan

¹ Ett stort tecken [*en stark och tydlig symbol som beskriver den andliga verkligheten*] visade sig i himlen:

en kvinna klädd i solen
och med månen under sina fötter
och en krona (*segerkrans*) av tolv stjärnor på sitt huvud.

[I Josefs dröm liknas solen vid hans far Jakob, månen vid hans mor Rakel och hans elva bröder vid elva stjärnor, se 1 Mos 37:9-10. Vid den här tiden, innan fångenskapen i Egypten, utgjorde denna familj hela den begynnande nationen Israel. Gud liknar ofta sitt folk vid en kvinna, se Hes 16. Kvinnan symboliserar Guds folk och då främst det judiska folket genom alla tider.]

² Hon var havande och ropade i barnsnöd och födslovärkar. [*Kan syfta på Jesus som var jude och föddes i Betlehem i Israel, men födslovärkarna syftar troligare på det judiska folkets födelse som präglar Gamla testamentets berättelse. Allt från Abrahams kamp, fångenskapen i Egypten, intåget i landet osv.]*

Draken

³ [*Nästa tecken är en eldröd drake. Ord och bilder förmedlar en känsla. När den helige Ande liknas vid en duva återspeglar det frid, se Joh 1:32. En drake eller ett rytande lejon ger däremot en känsla av obehag.]*

Ännu ett tecken [*en symbol*] visade sig i himlen, och se: en stor eldröd drake med sju huvuden

och tio horn och sju kronor (*kungliga diadem*) på sina huvuden.

[I Daniels profetia beskrivs hur det fjärde och sista odjuret har tio horn. Det slår ner tre kungar, så att det bara finns sju kvar, vilket de sju kronorna troligen refererar till, se Dan 7:7-8; 7:23-24.]

⁴ Hans stjärnt svepte med sig en tredjedel av himlens stjärnor, och han kastade ner dem på jorden. *[Eftersom detta stycke tydligt talar i bilder, står "stjärnt" för konsekvenser. Ett liknande uttryck är "i kölvattnet av". Stjärnor kan syfta på änglar eller människor, och då ofta ledare. Är det samma händelse som beskrivs mer i detalj i vers 7-9 syftar stjärnorna på änglar, se även Dan 8:10.]*

Draken stod framför kvinnan som skulle föda, för att sluka hennes barn så snart hon hade fött det.

[Den röda draken identifieras som Satan, se vers 9. Genom historien har striden pågått. Direkt efter syndafallet talas om denna strid mellan ormen och kvinnans säd, se 1 Mos 3:15. Evas förstfödde, Kain, mördade sin bror. Kains släkt blev allt värre tills Noas dagar och Gud var tvungen att gripa in. När Jesus föddes dödade Herodes den store alla pojkar som var två år eller yngre i Betlehem, se Matt 2:16.]

Sonen

⁵ Hon födde ett barn, en Son som ska styra alla folk med järnspira. *[En tydlig referens till Jesus, se Ps 2:9; Upp 19:15]* Hennes barn *[Sonen]* rycktes upp till Gud och hans tron. *[Jesus uppstod och sitter i dag på Faderns högra sida.]*

⁶ Kvinnan flydde då ut i öknen, där hon har en plats som Gud berett för henne så att hon fick sitt uppehälle där i 1 260 dagar *[motsvarar 3,5 år – 42 månader med 30 dagar i varje månad].* *[Flykten beskrivs mer i detalj i vers 13-14.]*

Satan kastas ut från himlen

⁷ *[I Jobs bok beskrivs hur Satan, Åklagaren, träder fram tillsammans med Guds söner inför Gud i himlen, se Job 1:6-11; 2:1-6. Även i Sak 3:1-2 beskrivs hur han anklagar översteprästen Josua. Se även Luk 10:18; Jes 14:11-17; Ef 6:12.]*

Ett krig bröt ut i himlen. *[Ärkeängeln]* Mikael *[som speciellt är satt att vaka över Israel, se Dan 12:1; Jud 1:9]* och hans änglar stred mot draken, och draken och hans änglar stred mot dem. ⁸ Men draken var inte stark nog och ingen plats fanns längre för dem i himlen. ⁹ Så den store draken – den urtida ormen *[som förledde Adam och Eva i Edens lustgård, se 1 Mos 3:1, 4; Leviatan, se Jes 27:1]*, han som kallas Djävulen *(ordagrant "diabolos", någon som söndrar och splittrar)* och Satan *(hebreiskt ord som betyder "motståndare" eller "åklagare")*, han som vilseleder hela världen – kastades ner på jorden,

och hans änglar med honom. ¹⁰ Då hörde jag en stark röst i himlen som sade:

”Nu är det fullbordat:

Frälsningen

och kraften

och vår Guds rike

och auktoriteten hos hans Smorde (*Messias, Kristus*) har kommit.

[Jesus har blivit smord som kung och fått all makt.]

För våra bröders åklagare,

han som dag och natt anklagade dem inför vår Gud,

har kastats ner.

¹¹ De besegrade honom

på grund av Lammets blod och

på grund av budskapet i deras vittnesbörd.

De hade inte sitt liv så kärt

att de undvek döden.

¹² Jubla därför, ni himlar

och ni som bor i dem.

Men fasa ska drabba jorden och havet,

för djävulen har kommit ner till er.

Han är ursinnig,

då han vet att hans tid är kort.”

¹³ När draken såg att han var nerkastad på jorden, förföljde han kvinnan som hade fött Sonen. ¹⁴ Men kvinnan fick den stora örnens båda vingar för att flyga ut till sin plats i öknen, där hon skyddad från ormen får sitt uppehälle under en tid, tider och en halv tid [*3,5 år*].

[Flykten till öknen, som omnämndes i vers 6, beskrivs nu mer detaljerat. Bilden med örnen och öknen är bekant. När Gud samtalar med Mose, efter uttåget ur Egypten, använder han just bilden med "örnvingar" för att beskriva hur han förde dem tryggt genom öknen fram till Sinai berg, se 2 Mos 19:4. Eftersom örnen beskrivs som "den stora örnen", kan den syfta på örnen som beskrivs i Upp 8:13. Läser man Jesu tal om sista tiden i Matteus 24-25 parallellt med Uppenbarelseboken, kan det vara nu som Jesu uppmaning i Matt 24:16 om att fly till bergen går i uppfyllelse.

Detta är enda gången uttrycket "en tid, tider och en halv tid" används i Uppenbarelseboken. Uttrycket återfinns i Daniels bok, se Dan 7:25; 12:7. Utifrån parallellstället motsvarar tiden 1 260 dagar, se Upp 12:6. Tiden 3,5 år beskrivs på tre olika sätt i ett kiastiskt mönster:

*42 månader - Upp 11:2. 1 260 dagar - Upp 11:3.
1 260 dagar - Upp 12:6. En tid, tider och en halv tid - Upp 12:14.*

42 månader - Upp 13:5.]

¹⁵ Ormen sprutade då vatten ur sin mun som en flod efter kvinnan, för att svepa bort henne med floden. ¹⁶ Men jorden hjälpte kvinnan, den öppnade sin mun och svalde floden som draken sprutade ur sin mun. *[På liknande sätt som Egyptens här, som förföljde Israel vid uttåget från Egypten, gick under genom ett naturens under, kommer även nu jorden genom ett Guds*

under i naturen Israel till hjälp.] ¹⁷ I sitt raseri mot kvinnan gick draken bort för att strida mot hennes övriga barn, dem som lyder Guds bud och håller fast vid Jesu vittnesbörd.

[Draken har blivit besegrad gång på gång.

- Först drevs han ut ur himlen, se vers 4, 7-9.

- Sedan misslyckas han att förgöra kvinnans son, se vers 4-5.

- När han försöker förgöra kvinnan själv i hennes tillflyktsplats, misslyckas han igen, se vers 6, 13-16.

Hans sista försök blir att strida mot hennes övriga barn. Dessa "övriga barn" är de kristna. Beroende på tolkning innefattar det brevets mottagare i de sju församlingarna, och kristna genom alla tider eller bara de som kommer till tro under den sista vedermödan.

Detta och nästa kapitel uppfyller den uråldriga profetian från 1 Mos 3:15 mot ormen: "Jag ska sätta fiendskap mellan dig och kvinnan och mellan din avkomma och hennes avkomma." Profetian har två delar. Här i kapitel 12 handlade synen om den första delen - striden mellan kvinnan och draken. I kapitel 13 beskrivs den andra delen mellan hennes övriga barn som just introducerats och drakens avkomma, som är på väg att träda fram.]

¹⁸ Han *[den eldröda draken]* stod på sanden (sandstranden) vid havet.

[Draken står på den ostabila sanden längs med

strandkanten intill havets rörliga vågor, se Matt 7:26. En stor kontrast till Lammet, som står på den fasta klippan, berget Sion, se Upp 14:1. Draken är beredd att välkomna "vildjuret ur havet", som beskrivs i nästa kapitel.]

13

En ohelig treenighet

Vilddjuret från havet

¹ *[Johannes ser nu ett vilddjur komma upp ur havet. Kapitel 13 fortsätter att beskriva tecken som symboler. Havet definieras i Upp 17:15 som "folk, människomassor, länder och språk." Draken, djävulen, väntar på en världsledare som ska resa sig bland de hedniska folken. Det antyds att detta vilddjur rider på en våg av popularitet bland folket.]*

Jag såg ett vilddjur komma upp ur havet. Det hade tio horn och sju huvuden och tio kronor (*kungliga diadem*) på sina horn, och hädiska namn på sina huvuden. *[Detta monster är en avspegling av sin mästare, draken. Vilddjuret har nu tio kronor, jämfört med draken som hade sju, se Upp 12:3.]*

² *Vilddjuret som jag såg
liknade en leopard,
hade fötter som en björn
och ett gap som ett lejon.
Draken gav det sin makt, sin tron och stor
auktoritet.*

[Daniel såg samma djur i sin dröm, se Dan 7:1-8. Han såg:

- Ett lejon – motsvarar det babyloniska riket.*
- En björn – motsvarar det medo-persiska riket.*
- En leopard – motsvarar det grekisk-makedoniska riket.*
- Ett fruktansvärt odjur – motsvarar det romerska riket.*

Johannes såg dessa tre djur i omvänd ordning, eftersom han blickade tillbaka på tidigare historiska händelser, medan Daniel blickade framåt. Det sista världsriket kommer att ha sina rötter i alla tidigare stora världsvälden.]

³ Ett av dess huvuden såg ut att ha blivit slaktat och dödat, men dess dödliga sår hade läkts.

[En ondskefull imitation av Guds lamm som var slaktat men som uppstått, se Upp 5:6. Den läkta skadan på huvudet antyder att det skett en tidigare strid mellan vilddjuret och lammet. På nytt finns koppling till den uråldriga profetian mot ormen från 1 Mos 3:15 "han ska attackera ditt huvud." Troligtvis skedde detta när Jesus uppstod.]

Hela jorden förundrade sig över vilddjuret och följde det. ⁴ De tillbad draken för att han hade gett sin makt åt vilddjuret, och de tillbad vilddjuret och sade: "Vem är som vilddjuret? Vem kan strida mot det?"

⁵ Vilddjuret *[från havet]* fick en mun som talade

stora och hädiska ord, och det fick rätt att fortsätta i fyrtyotivå månader (3,5 år). ⁶ Det öppnade sin mun för att häda Gud, för att häda hans namn och hans boning, dem som bor i himlen. ⁷ Det fick rätt att strida mot de heliga och besegra dem, och det fick makt över alla stammar, folk, språk och länder. [*Vilddjuret får politisk och militär makt över hela jorden.*] ⁸ Alla jordens invånare kommer att tillbe det, alla som inte från världens skapelse har sitt namn skrivet i livets bok hos Lammet som är slaktat.

⁹ [*I slutet av vart och ett av de sju breven hade den uppståndne Jesus varnat församlingen, se Upp 2:7, 11, 17, 29; 3:6, 13, 22. Nu kommer en sista varning, den liknar Jer 15:2 och visar på att det är ofrånkomligt att detta monstervälde kommer att orsaka lidande.*]

Du som har ett [*andligt*] öra, lyssna:

¹⁰ Om någon blir ledd in i fångenskap,

då går han i fångenskap.

Om någon ska dödas med svärd,

då dödas han med svärd.

Här visar sig de heligas uthållighet och tro.

[*Det första vilddjuret ska inte bemötas med väpnat uppror utan med uthållighet och tro, se Matt 26:52; Upp 6:9-10; 12:11; 1 Pet 4:12-16; Rom 12:19-21. Det andra vilddjuret ska bekämpas med vishet, se vers 18.*]

Antikrist nämns inte i Uppenbarelseboken. Johannes nämner däremot Antikrist/antikrister fem gånger i sina brev, se 1 Joh 2:18, 22; 4:3; 2 Joh 1:7. Ordet "anti" betyder "mot", "motståndare" eller "i stället för". Alla läror som går emot vem Jesus är och vad han sagt går emot Kristus, är "anti-Kristus". Följaktligen kallas de som förespråkar och lär ut dessa falska läror för "anti-Krister" och är fiender till Kristus. Eftersom Johannes i 1 Joh 2:18 skriver att redan nu finns många antikrister i världen, men också nämner en Antikrist som ska komma, har många identifierat vilddjuret med denna kommande Antikrist. Vilddjuret från havet, förknippas ofta med Antikrist. Dock verkar både vilddjuret från havet och vilddjuret från jorden ha Antikrists egenskaper. I Upp 11:7 nämns vilddjuret som en enhet. De båda döms tillsammans, se Upp 19:20.]

Vilddjuret från jorden - den falske profeten

¹¹ *[Den oheliga treenigheten blir nu fulltalig. I Upp 16:3 nämns uttryckligen:*

- Draken, som är Satan, se Upp 12:9.*
- Vilddjuret från havet - ett politiskt system och dess ledare.*
- Vilddjuret från jorden - den falske profeten.*

Draken står troligen kvar vid havet och kallar upp ännu ett vilddjur, men denna gång från jorden, se Upp 12:18. Det kan vara en anspelning till de judiska legenderna om ett havs- och landodjur - Leviatan och Behemot, se Job 7:12; 40:10. I den falska treenigheten agerar Satan fader, det första vilddjuret son och den falska profeten ande.

Det första vilddjuret symboliserar riken och härskare som regerar med militär makt, se vers 4 och 7. Det andra vilddjuret har att göra med ekonomiskt inflytande, se vers 17. Båda dessa två vilddjur får sin makt från draken. Genom alla tider har troende lockats att kompromissa och överge troheten till Gud genom att sätta sin tillit till världsliga riken, kungar och system för beskydd och ekonomisk välgång.]

Jag såg ett annat vilddjur komma upp ur jorden. Det hade två horn som ett lamm men talade som en drake.

[Till det yttre liknade denna varelse ett lamm, men dess tal avslöjade hans sanna herre – draken som är Satan. I Bergspredikan hade Jesus just varnat för falska profeter som kommer klädda som lamm, i fromma yttre uttryckssätt, men i sitt inre är de rovlystna vargar som är hungriga efter att plundra och förgöra, se Matt 7:15. Detta vilddjur för drakens talan och är hans profet. Johannes blir så ivrig att han börjar berätta i presens om allt som det nya landmonstret gör.]

¹² Det utövar det första vilddjurets hela makt inför det [*i det första havsodjurets åsyn*] och får jorden och dess invånare att tillbe det första vilddjuret, vars dödliga sår hade blivit läkt. ¹³ Det gör stora tecken och får till och med eld att falla från himlen ner på jorden i människornas åsyn. ¹⁴ Genom tecknen det fått makt att göra

inför vilddjuret förleder det jordens invånare. Det säger till jordens invånare att göra en bild åt vilddjuret som har ett sår från ett svärd men lever igen. ¹⁵ Och det fick makt att ge livsande åt vilddjurets bild, så att vilddjurets bild till och med kunde tala och låta döda dem som inte tillbad vilddjurets bild.

¹⁶ Det [*den falske profeten*] tvingar alla – små och stora, rika och fattiga, fria och slavar – att ta emot ett märke på högra handen eller pannan, ¹⁷ så att ingen kan köpa eller sälja utom den som har märket, vilddjurets namn eller dess namns tal. ¹⁸ Här krävs vishet. Den som har förstånd ska räkna ut vilddjurets tal, för det är en människas tal. [*Ett nummer på en människa.*] Hans tal är 666 (*sexhundra-sextio-sex*).

[Ordet för att "räkna ut" är samma ord som i Luk 14:28 där det används för att "beräkna" kostnaden av ett bygge. Räknesättet som används är addition. De grekiska, hebreiska och latinska bokstäverna representerar också ett talvärde. De nio första bokstäverna i alfabetet motsvarar talen 1-9. Den tionde bokstaven talet 10, den nittonde talet 100, osv. Genom att summera siffervärdet på ett namn eller ord blir det ett talvärde. Denna form av talmystik var välkänd på den här tiden och kallas gematri. Inför affärsuppgörelser och giftermål jämförde man t.ex. talvärdet på sina namn och var det samma bringade det lycka. I den italienska staden Pompeji, som ödelades vid ett vulkanutbrott 79 e.Kr., hade någon skrivit på

muren: "Jag älskar den vars nummer är 545." Talvärdet på namnet Jesus, på grekiska Iesous är: $10 + 8 + 200 + 70 + 400 + 200 = 888$.

Många har spekulerat i vad talet 666 står för. Talvärdet för "kejsar Nero", som på hebreiska är "Neron Kesar", blir 666. Att detta var en tidig tolkning styrks av att översatt till latin blir talvärdet 616, en sifferkombination som också återfinns som en textvariant i ett tidigt manuskript.

Nummer 6 står symboliskt för människans tal, eftersom människan skapades på den sjätte dagen, se 1 Mos 1:26-31. Man kan också se Guds heliga treenighet som 777 i jämförelse med denna oheliga treenighet med draken och de två vilddjuren, symboliserad i talet 666.

Det har även noterats att bokstaven med siffervärdet 6 på hebreiska är "Vav", vilket motsvarar vårt v och w. Det är intressant att 666 blir www. Dock är det inte ett namn på en person och man kringgår den normala gematriaska metodiken att summera bokstäverna. Talvärdet för www är 18.

Språkbruket "hand och panna" har också en tydlig igenkänning från 5 Mos 6:8 där Mose uppmanar folket att binda de ord han nyss sagt på sin hand och panna. Bönen som Mose ber börjar i vers 4 med orden "Hör Israel". På hebreiska är ordet för "hör" shema, och därför kallas bönen Shema. Varje morgon och kväll har judar genom alla tider bett denna bön. Shema är den judiska trosbekännelsen:

"Hör Israel! Herren vår Gud, Herren är en. Du

ska älska Herren, din Gud, av allt ditt hjärta och av all din själ och av all din kraft. Dessa ord som jag i dag ger dig befallning om, ska du lägga på hjärtat. Du skall inskräpa dem hos dina barn och tala om dem när du sitter i ditt hus och när du går på vägen, när du lägger dig och när du stiger upp. Du skall binda dem som ett tecken på din hand, och de ska vara som ett band till påminnelse på din panna. Och du skall skriva dem på dörrposterna i ditt hus och på dina portar.”

Ortodoxa judar tolkar Mose bud bokstavligt och därför har de två små svartfärgade läderkapslar, s.k. ”tefillin”, som innehåller pergamentrullar med verser från Torah. De två kapslarna kallas ”shel rosh” och ”shel yad”. Varje vardag före morgonbönen fäster man den ena på armen med hjälp av en läderrem den andra ovanför pannan. Oavsett om 5 Mos 6:8 tolkas bokstavligt eller metaforiskt handlar det om vem eller vad man låter styra ens medvetande och handlingar, vem eller vad som är ens auktoritet, vem eller vad man tjänar och följer.

Här i Uppenbarelseboken tvingar vilddjuret människorna att ge sin lojalitet till honom i en trosbekännelse som kan sägas vara en ”anti-shema”.]

14

Lammet och de 144 000

¹ Och jag såg, och se (en uppmaning att vara uppmärksam på vad som följer) [de dubbla

verben "såg" och uppmaningen "se" ger uttryck för en kontrast och en ny dimension i synen, frasen återkommer i vers 14]:

Lammet stod på Sions berg, och med honom de 144 000 som hade hans namn och hans Fars namn skrivet på sina pannor. *[I kontrast till de som tagit vilddjurets märke på pannan eller handen, se Upp 13:16.]*

[Till skillnad från den falska profeten, som såg ut som ett lamm se Upp 13:11, är Jesus det verkliga Lammet. Sions berg kan antingen syfta på det jordiska Jerusalem eller den levande Gudens stad, det himmelska Jerusalem, se Heb 12:22. De 144 000 är sannolikt samma grupp som introducerades i Upp 7:4. Då stod de på jorden under Guds beskydd. Eftersom de nu står inför tronen, är det troligtvis det himmelska Jerusalem som åsyftas, se vers 3. Budskapet är tydligt. Gudsfolket, som nu kämpar mot ondskan, ska i framtiden stå segrande.]

² Jag hörde en röst från himlen, som brusat av många (väldiga, dånande) vatten och ljudet av kraftig åska. Rösten jag hörde var som när harpspelare spelar på sina harpor. ³ De sjöng en ny sång inför tronen och inför de fyra varelserna och de äldste, och ingen kunde lära sig den sången utom dessa 144 000 som är friköpta från jorden. *[De har sitt medborgarskap i himlen.]*
⁴ Det är de som inte har befläckt sig med kvin-

nor, för de är jungfrur, dessa som följer Lammet vart det än går. *[Talar symboliskt om att de varit trogna Jesus, se 2 Kor 11:2.]* De är friköpta från människorna som en förstlingsfrukt åt Gud och Lammet. ⁵ I deras mun har det inte funnits någon lögn. De är fläckfria.

Tre flygande änglar - förkunnar att domen kommer

⁶ *[Scenen flyttas nu till skyn mellan himmel och jord. På samma sätt som när de sju basunerna ljud i kap 8-15, är flera änglar involverade. Två grupper med tre änglar i vardera grupp beskrivs. De tre första benämns den första, andra och den tredje. De förkunnar att skörden kommer. Sedan hörs en röst från himlen och Johannes får se Mellanöstern med en skära som tillsammans med ytterligare tre änglar bärgar in skörden.]*

Jag såg en annan ängel *[som Johannes inte tidigare sett, den senaste var ängeln med den lilla bokrullen i kapitel 10]* flyga mitt uppe på himlen. *[Ängeln flög mellan himlen och jorden, på samma sätt som örnen med veropen, se Upp 8:13.]* Ängeln hade ett evigt evangelium att förkunna för jordens invånare, för alla folk, stammar, språk och länder. ⁷ Han sade med stark röst: "Vörda Gud och ge honom äran! Stunden för hans dom har kommit. Tillbe honom som har gjort himlen och jorden, havet och vattenkällorna."

⁸ En annan ängel, den andra, följde efter *[den*

första ängeln], och han sade: "Störtat, störtat (fallet, krossat, helt förstört) är det stora Babylon, som gav alla folk att dricka av sitt otukts vredesvin (lustfyllda, berusande vin)."

[Grekiska ordet "thymos" beskriver starka känslor och kan både översättas med "lust" och med "vrede". Det används även i vers 10. Babylons fall beskrivs i detalj i kapitel 17-18. Babylon var huvudstaden i det rike som förgjorde Jerusalem 586 f.Kr. Babylon används ofta som en symbol för den världsliga makt som står emot Gud, se 2 Kung 24-25; Jes 21:9; Dan 4:30; Jer 51:7, 8.]

⁹ En tredje ängel följde dem och sade med stark röst: "Om någon tillber vilddjuret och dess bild och tar emot märket på sin panna eller hand, ¹⁰ då ska han själv få dricka av Guds vredes (lusts) vin som oblandat hälls i Guds vredes bägare. Han ska plågas i eld och svavel inför de heliga änglarna och inför Lammet. [Straff med "svavel och eld" för tankarna till Sodom och Gomorras straff, se 1 Mos 19:24.] ¹¹ Röken från deras plåga stiger i evigheters evighet. De har ingen ro vare sig dag eller natt, de som tillber vilddjuret och dess bild och som tar emot märket med dess namn. ¹² Här visar sig de heligas uthållighet: de håller fast vid Guds bud och tron på Jesus."

En röst från himlen

13 Sedan hörde jag en röst från himlen: "Skriv: Saliga (*lyckliga, välsignade, avundsvärda*) är de döda som härefter dör i Herren. Ja, säger Anden, de får vila sig från sina mödor, för deras gärningar följer dem."

Människosonens ankomst - skörden

14 Och jag såg, och se (*en uppmaning att vara uppmärksam på vad som följer*) ett vitt moln, och på molnet satt en som liknade en människoson. På sitt huvud hade han en krona (*segerkrans, grekiska "stephanon"*) av guld, och i sin hand en skarp skära [*för att skörda säden*].

[Nu kommer Jesus tillbaka. Molnet, Mellanöstern och kronan är tydliga bilder som pekar på Jesus, se Matt 24:30; Apg 1:9; Joh 5:27; Dan 7:13; Upp 1:7-13. Jesus har själv använt bilden av skäran och skörden, se Mark 4:26-29. Ytterligare tre änglar involveras och blir delaktiga i skörden. Dessa kommer ut från templet och är utsända av Gud.]

Torra skörden av säd

15 [*Två skördar beskrivs, först en torr och sedan en blöt, på samma sätt som man först skördar säden på våren och druvor på hösten i Israel. Båda dessa två skördar nämns också i samband med domen i Joel 3:12-14. Det är inte troligt att det antyds att det först skulle vara en skörd och några månader sedan ännu en skörd. Snarare är det en bild på att allt som jorden producerat skördas, både vår- och höstskörden.*

Alla människor kommer att ställas inför Guds domstol.]

En annan ängel [*den fjärde i detta kapitel*] kom ut från templet och ropade med stark röst till honom som satt på molnet: "Räck ut din skära och skörda, för skördetiden har kommit och jordens skörd är mogen." ¹⁶ Han som satt på molnet lät då sin skära gå över jorden, och jorden skördades.

Den blöta druvskörden

¹⁷ En annan ängel [*den femte*] kom ut från templet i himlen, också han med en skarp skära.

¹⁸ Ännu en ängel [*den sjätte*] kom ut från altaret, han som hade makt över elden. Han ropade med stark röst till [*den femte*] ängeln med den skarpa skäran: "Räck ut din skarpa skära och skörda druvklasarna från jordens vinstock, för dess druvor är mogna." ¹⁹ Ängeln lät sin skära gå över jorden och skördade druvorna från jordens vinstock och kastade dem i Guds vredes stora vinpress. ²⁰ Vinpressen trampades utanför staden, och blod flöt från pressen och nådde upp till betslen på hästarna [*1,5 meter*], på en sträcka av 1600 stadier (30 mil).

[En grekisk stadie motsvarar 185 meter som var längden på löparbanan på den antika stadion i Olympia. Måttet 1 600 motsvarade ungefär Jordanflodens längd, från dess källflöden i berget Hermon i norr ner till Döda havet i

söder. Längden kan syfta på domens universella karaktär och att den drabbar "hela landet". En annan tolkning är att talet består av multipler av 4 eller 40. Multiplicerar man 40 x 40 eller 4 x 4 x 100 blir resultatet 1600. Talet 4 står för hela världen, och talet 40 har att göra med prövning. Oavsett exakt tolkning är det klart att talet står för en mycket stor världsomfattande dom.]

15

SJU ÄNGLAR - de sju sista plågorna (kap 15-16)

¹ [Tidigare har Johannes sett två stora tecken, kvinnan och draken, se Upp 12:1, 3. Nu får han se ännu ett stort tecken – sju änglar som är redo att gå ut från Guds tempel med sju vredesskålar. Gång på gång har Gud sökt omvändelse, se Upp 9:20; 16:9, 11. Snart ska världen få dricka "Guds vredes vin", se Upp 14:10, men innan detta sker kommer en introduktion med lovsång.]

Och jag såg ett annat stort och förunderligt tecken i himlen: sju änglar med sju plågor, de sista, för med dem når Guds vrede sin fullbordan.

En segersång

² Och jag såg liksom ett glashav [som beskrivs i Upp 4:6] blandat med eld [som inte Johannes nämnt tidigare, elden kan syfta på den stundande domen], och på glashavet stod de som hade besegrat vilddjuret och dess bild och dess namns tal [som var 666, se Upp 13:17]. [Denna grupp

beskrevs i Upp 7:9-17.] De har Guds harpor i händerna ³ och sjunger Guds tjänare Moses sång och Lammets sång:

Stora och underbara är dina gärningar,
Herre Gud Allsmäktig.
Rätta och sanna är dina vägar,
du folkens Kung.

⁴ Vem skulle inte vörda dig, Herre,
och prisa ditt namn?
Bara du är helig,
och alla folk ska komma och tillbe inför dig [*Ps 86:9*],
för dina rättfärdiga domar har uppenbarats.

De sju skålarna förbereds

⁵ Efter detta såg jag hur templet i himlen, vittnesbördets tabernakel, öppnades.

[För andra gången öppnas templet i himlen. Första gången var det i samband med den sjunde basunen, se Upp 11:19. Serien med de sju vredesskålarerna startar alltså när den sjunde basunen ljuder, se Upp 11:15.]

⁶ De sju änglarna med de sju plågorna kom ut ur templet, klädda i skinande rent linne [*vissa manuskript har "klart skinande stenar", se även Upp 4:3*] och med bälten av guld runt bröstet.
⁷ En av de fyra varelserna gav de sju änglarna sju skålar av guld, fulla av vrede från Gud som lever

i evigheters evighet. ⁸ Templet fylldes med rök från Guds härlighet och makt. *[Rök symboliserar ofta Guds närvaro, se 2 Mos 40:34-38.]* Ingen kunde gå in i templet förrän de sju änglarnas sju plågor hade nått sitt slut *[fullbordat sitt syfte]*.

16

De sju vredesskålarna

¹ Sedan hörde jag en stark röst *[Guds röst]* från templet säga till de sju änglarna: "Gå ut och töm Guds sju vredesskålar över jorden."

[Det finns likheter mellan de sju basundomarna i kapitel 8-9 och vredesskålarna i detta kapitel. Basunerna är en varning inför själva domen som kommer i skålarna. Båda serierna berör samma områden och följer samma ordning, dock innebär skålarna en ökad omfattning. Basunerna påverkar en tredjedel av jorden, havet och floderna, medan skålarna påverkar hela jorden. En annan skillnad är att nu riktar sig domarna också specifikt mot vilddjuret och de som tillber honom, se vers 2, 10, 13. När basundomarna ljöd verkar inte vilddjuret ännu ha blivit uppenbarat. Båda serierna har ett avbrott. Vid basundomarna sker det mellan de fyra första och de tre sista. En örn flög och deklarerade tre ytterligare verop, se Upp 8:13. I serien med vredesskålar kommer däremot avbrottet mellan de tre första och de fyra sista. En ängel och altaret för en dialog, se vers 5-7. Letar man efter kiastiska mönster ger detta en fin inramning av dessa två serier: 4-3 och 3-4.]

I både basun- och vrededomarna finns en tydlig igenkänning av plågorna mot Egypten, se 2 Mos 7-10.]

Första skålen - bölder

² Den förste ängeln gick bort och tömde sin skål över jorden. Onda (*otäcka*) och smärtsamma bölder slog upp på de människor som hade vilddjurets märke och som tillbad dess bild.

[Den första basunen påverkar också jorden, se Upp 8:7. Bölderna motsvarar den sjätte plågan mot Egypten, se 2 Mos 9:9-11.]

Andra skålen - haven förvandlas till blod

³ Den andre [*ängeln*] tömde sin skål över havet, och havet förvandlades till blod som från en död, och allt liv i havet dog.

[Den andra basunen påverkade också haven, se Upp 8:8-9. Den andra och tredje skålen motsvarar den första plågan mot Egypten, se 2 Mos 9:9-11.]

Tredje skålen - sötvattnet förvandlas till blod

⁴ Den tredje [*ängeln*] tömde sin skål över floderna och vattenkällorna, och de förvandlades till blod.

[Den tredje basunen påverkade också sötvattnet, se Upp 8:10-11.]

⁵ Jag hörde också en vattnets ängel säga:

”Rättfärdig är du (*i alla dina beslut och domar*),
du som är och som var, du helige!

[Frasen "och som kommer", se Upp 1:8; 4:8, saknas här och i Upp 11:17 eftersom Jesus är i en process att fullborda allt och komma tillbaka.]

⁶ De har utgjutit de heligas (ditt folks) blod och profeters blod [*ända sedan Abel*],
och därför har du gett dem blod att dricka.
Det är de värda (*de får vad de förtjänar*)."

⁷ Jag hörde altaret säga: "Ja, Herre Gud Allsmäktig,
sanna och rätta är dina domar."

[Tidigare hade Johannes sett martyrernas själar under altaret, se Upp 6:9. Det kan vara deras röst som hörs. I Upp 9:13 hörs också en röst från de fyra hornen på altaret.]

Fjärde skålen - solen sveder

⁸ Den fjärde [*ängeln*] tömde sin skål över solen, och den fick makt att bränna människorna med eld. ⁹ Människorna brändes av stark hetta och hädade Guds namn, han som har makt över dessa plågor. Men de omvände sig inte så att de gav honom äran.

[Den fjärde basunen påverkade också solen, se Upp 8:12. Då förmörkades en tredjedel av himlen, nu bränner i stället solen hetare. Det är tydligt att det blir dramatiska förändringar i klimatet. Det motsvarar den nionde egyptiska plågan, se 2 Mos 10:21-29.]

Femte skålen - mörker

10 Den femte [*ängeln*] tömde sin skål över vilddjurets tron, och dess rike lades i mörker. Människorna bet sig i tungan av smärtan (*plågan, ångesten*)¹¹ och hädade himlens Gud för sina smärtor (*plågor*) och sina bölder. Men de omvände sig inte från sina gärningar.

[Den femte basunen rörde demoniska makter som släpps lösa från avgrundens brunn. Solen och himlen förmörkas, se Upp 9:1-3. Smärta/plågor är samma ord som i Upp 21:4.]

Sjätte skålen - kriget från Eufrat

12 Den sjätte [*ängeln*] tömde sin skål över den stora floden Eufrat, och dess vatten torkade ut så att vägen öppnades för kungarna från Östern.

13 Sedan såg jag tre orena [*onda*] andar som liknade paddor komma ut ur

drakens mun [*Satan*],

vilddjurets mun [*Antikrist, se Upp 13:1-10*] och den falske profetens mun [*Upp 13:11-18*].

14 De är onda andar som gör tecken [*påverkar och influerar opinionen*]. De drar ut till kungarna i hela världen för att samla dem till striden på Guds, den Allsmäktiges, stora dag.

[Den andra egyptiska plågan var grodor, se 2 Mos 8. Den sataniska treenigheten, med hjälp av demonisk kraft, kommer att påverka världens ledare att samla sina arméer.]

¹⁵ Se, jag kommer som en tjuv. Salig (*lycklig, välsignad*) är den som vakar och bevarar sina kläder, så att han inte går naken och man ser hans skam. [*Jesus ger nu samma varning som han gett förut, se Matt 24:43. Hans ankomst kommer att ske plötsligt och oväntat, se 2 Pet 3:10.*]

¹⁶ De samlade dem på den plats som på hebreiska heter Harmagedon.

[Den första delen av Harmagedon, ordet "har", betyder kulle på hebreiska. Har-Magedon är alltså det hebreiska namnet på den forntida staden Megiddo vid sydvästra Jisreelslätten. Staden var strategiskt viktig, eftersom den kontrollerade handelsvägen Via Maris som förband Egypten med Damaskus och Orienten. Vid staden ligger inloppet till den enda bergspassagen som är framkomlig med häst och vagn. Den stormakt som hade kontroll över Megiddo styrde världshandeln. Under Gamla testamentets tid skedde många strider här, se Dom 5:19; 2 Kung 23:29. Det är här vid denna historiskt viktiga plats som arméerna samlas för att sedan strida mot Jerusalem, se Upp 17:12-14.]

[Den sjätte basunen berör floden Euftrat, se Upp 9:13-14.]

Sjunde skålen - det är fullbordat

¹⁷ Den sjunde [*ängeln*] tömde sin skål över luften. En stark röst gick ut från tronen i templet: "Det har skett." ¹⁸ Det kom blixtar

och dån och åska och en så stor jordbävning att något liknande aldrig har hänt så länge människan har funnits på jorden, så stor och väldig var jordbävningen. ¹⁹ Den stora staden [*Babylon*] rämnade i tre delar, och folkens städer störtade samman. [*Tidigare har det också skett jordbävningar, en där en tiondel av Jerusalem kollapsade, se Upp 11:13.*] Gud kom ihåg det stora Babylon och räckte det bågaren med sin stränga vredes vin. ²⁰ Alla öar flydde, och bergen fanns inte mer. ²¹ Stora hagel, tunga som talenter [*omkring 30 kg*], föll från himlen över människorna, och de hädade Gud för hagelplågan eftersom den var mycket svår.

[Den sjunde och sista basunen indikerar att slutet har kommit, se Upp 11:15-19. Jordbävning och hagel förändrar jorden, Jerusalem är den enda staden som verkar finnas kvar. Motsvarar den sista plågan och befrielsens natt i Egypten, se 2 Mos 11-12.]

17

Babylon (17-19)

¹ [*Genom hela Bibeln står staden Babylon i stark kontrast till den himmelska stad som Abraham väntade på, se Heb 11:10. Resten av Uppenbarelseboken domineras av kontrasten mellan detta ondskefulla rike och Guds rike. Babylon står för all mänsklig strävan och ambition. I Första Moseboken, efter syndafloden, introduceras Babel, se 1 Mos 10:10. Det är här människorna bygger*

en stad med ett torn för att nå himlen. I stället för att ära Gud är syftet att deras namn ska bli känt, se 1 Mos 11:4. Det är till Babylon judarna förs i fångenskap från Jerusalem, och Babylon har alltid förknippats med avgudadyrkan och det som står emot Gud. Några av kontrasterna:

- Den prostituerade kvinnan Babylon är odjuret och dess stad, se vers 3, medan den himmelska kvinnan Jerusalem är Guds stad, se 21:10-11.

- Babylon kommer från öknen, de onda andarnas hemvist, se 17:3, medan kvinnan som födde sonen kommer från himlen, se 12:1.

- Babylon är klädd i jordisk lyx, se 17:4, medan den himmelska kvinnan är klädd i himmelsk prakt, måne, sol och stjärnor, se 12:1-2.

- Babylon är prostituerad, 17:1, medan det himmelska Jerusalem är den trogna hustrun, se 21:9.

Babylons sammanbrott har redan nämnts i samband med den sjunde och sista vredesskålen, se Upp 16:17-21. Nu ägnas drygt två kapitel för att beskriva fallet.]

En av de sju änglarna med de sju skålarna kom och talade med mig och sade: "Kom, jag ska visa dig domen över den stora skökan som tronar på väldiga vatten. ² Jordens kungar har bedrivit otukt med henne [*avgudadyrkan*], och jordens invånare är berusade av hennes otukts vin."

³ I Anden förde han mig bort till en öken. Jag såg en kvinna som satt på ett scharlakansrött vilddjur, fullt av hädiska namn och med sju

huvuden och tio horn. ⁴ Kvinnan var klädd i purpur och scharlakan och smyckad med guld och ädelstenar och pärlor. I handen hade hon en guldbägare, full av skändligheter och smuts från hennes otukt. ⁵ På hennes panna var skrivet ett namn, ett mysterium [*en hemlighet som har en andlig symbolisk mening*]:

”Det stora Babylon,

mor till alla prostituerade [*källan till all avgudadyrkan och alla falska religioner*]

och allt avskyvärt på jorden (*alla skändligheter och ondska, allt som Gud avskyr; en attityd av högmod där man medvetet går emot Guds vilja utan minsta skam*).”

⁶ Jag såg också att kvinnan var berusad av de heligas blod, av Jesu vittnens blod. När jag såg henne blev jag djupt förundrad.

⁷ Ängeln sade till mig: ”Varför är du så förundrad? Jag ska berätta om mysteriet (*hemligheten*) med kvinnan och vilddjuret som bär henne och som har de sju huvudena och de tio hornen.

Ängeln förklarar synen

Vilddjuret

⁸ Vilddjuret som du såg, det var och är inte mer [*en imitation av Lammets titel, se Upp 1:18; 2:18, och Guds titel, se Upp 1:4, 8; 4:8*], men det ska komma upp ur avgrunden och gå mot fördärvet.

De av jordens invånare som inte har sina namn skrivna i livets bok sedan världens skapelse ska förundras när de ser vilddjuret, eftersom det var och inte är men ska komma. ⁹ Här krävs ett sinne med vishet: de sju huvudena är sju berg som kvinnan sitter på. [*Rom var byggt på sju kullar, men det är inte enda tolkningen.*] De är också sju kungar. ¹⁰ Fem [*kungar, riken*] har fallit [*existerar inte nu*], en är, och en har inte kommit än. När han kommer ska han bara bli kvar ien kort tid. [*När Johannes skrev ner detta var Domitianus kejsare, han regerade i Romarriket 81-96 e.Kr.*] ¹¹ Vilddjuret som var och inte är, han är själv den åttonde men hör till de sju, och han går mot fördärvet.

¹² De tio hornen du såg [*Dan 7:7-8, 20-25*] är tio kungar som ännu inte har fått något rike. Men tillsammans med vilddjuret får de makt att för en timme [*en kort tid*] regera som kungar. ¹³ De har samma sinnelag (*gemensamma syfte, åsikt*) och ger sin makt och myndighet åt vilddjuret. ¹⁴ De ska strida mot Lammet, men Lammet ska besegra dem tillsammans med sina kallade, utvalda och troende, eftersom han är herrarnas Herre och kungarnas Kung.”

Den prostituerade kvinnan - Babylon

¹⁵ Han [*ängeln*] sade [*ytterligare*] till mig: ”Vattnen som du såg där skökan tronar, det är folk och människomassor och länder och språk. [*Antika Babylon refereras ofta till ”staden vid stora vatten”, se Jer 51:13. Floden Eufrat rann*

genom staden som hade ett väl utvecklat kanalsystem, se också vers 1.] ¹⁶ De tio hornen du såg och vilddjuret, de ska hata skökan och göra henne utblottad och naken. De ska äta hennes kött och bränna upp henne i eld, ¹⁷ för Gud har ingett dem tanken att utföra hans plan och med ett och samma sinne ge sin kungamakt åt vilddjuret tills Guds ord har gått i uppfyllelse. ¹⁸ Kvinnan som du såg är den stora staden som regerar över kungarna på jorden.”

18

Babylons undergång

Fallet kungörs

¹ [Nu kungörs Babylons fall. Kapitlet är utformat som en klagosång och står i kontrast till den himmelska segersången i nästa kapitel. Johannes perspektiv är från jorden och han befinner sig fortfarande i öknen i denna syn, se Upp 17:3.]

Efter detta såg jag en annan ängel komma ner från himlen med stor makt, och jorden lystes upp av hans härlighet. ² Han ropade med stark röst:

”Störtat, störtat (*fallet, krossat, helt förstört*) är det stora Babylon!

[*En upprepning av kungörelsen som redan gjorts i Upp 14:8. Samma uttryck återfinns i Jes 21:9.*]

Det har blivit en boning (*hemvist*) för onda andar,
ett tillhåll för alla orena andar,
ett tillhåll för alla orena fåglar,

och ett tillhåll för alla orena och avskyvärda vilda djur.

[Jesus använder även bilden på fåglar i sina liknelser, som representanter för Satan och den onda andevärlden, se Matt 13:4, 19, 32.]

³ Alla folk har druckit av hennes otukts vredesvin,

och jordens kungar har horat med henne *[i avgudadyrkan och begått otrohetssynd mot Gud],*

och jordens köpmän har blivit rika av hennes omåttliga lyx.”

Gå ut från henne

⁴ *[En annan röst hörs. Det kan vara en annan ängel. Formuleringen ”mitt folk” gör att det kan vara Jesu röst. Rösten talar fram till vers 20.]*

Jag hörde en annan röst från himlen:

Gå ut från henne *[avskilj, helga er],* mitt folk,

så att ni inte deltar i hennes synder

och drabbas av hennes plågor.

⁵ Hennes synder har nått upp till himlen,
och Gud har kommit ihåg hennes brott.

⁶ Ge henne lika för lika,
ge henne dubbelt igen för vad hon har gjort.

Håll upp dubbelt åt henne i bägaren som hon har blandat.

⁷ Ge henne lika mycket plåga och sorg
som hon har skaffat sig ära och lyx,

för hon säger i sitt hjärta: ”Jag tronar som drottning,

jag är inte änka och ska aldrig behöva känna någon sorg.”

⁸ Därför ska hennes plågor komma på en och samma dag:

död, sorg och svält, och hon ska brännas upp i eld.

Mäktig är Herren Gud som har dömt henne.

Jordens kungar sörjer

⁹ Jordens kungar, som har horat med henne och levt i lyx, ska gråta (*klaga högljutt*) och sörja över henne när de ser röken från den eld där hon brinner. ¹⁰ Skrämda av hennes plåga står de på avstånd och säger:

”Ve, ve (*uttryck för intensiv förtvivlan*), du stora stad!

Babylon, du mäktiga stad!

På en enda timme [*en jämförelsevis kort tid*] kom domen över dig.”

[*Samma uttryck återkommer två gånger till, se vers 16 och 19.*]

Jordens köpmän sörjer

¹¹ [*Bibeln fördömer inte handel, men varnar för att bli fast i mammons grepp och kärlek till pengar. I detta korrumperade ekonomiska system som beskrivs, där bara de som har vilddjurets märke kan köpa och sälja, se Upp 13:16-17, finns de som förtrycker och suger ut de fattiga*]

och tolererar oskäligen vinstintressen. Jordens köpmän som allierat sig med vilddjuret sörjer högljutt. Deras sorg är en självisk klagan över att ingen längre köper deras varor. De tjugonio artiklarna som räknas upp nedan kan delas in i sju eller åtta huvudkategorier av varor där de flesta är lyxprodukter.]

Jordens köpmän gråter och sörjer över henne eftersom ingen längre köper deras fartygslaster.

¹² Fartygslaster med:

[Smycken:]

Guld och silver *[importerades från Spanien]*,
ädelstenar *[importerades från Indien]* och
pärlor.

[Dyrbara tyger och färger:]

Fint linne *[tyg]*,
purpur *[dyrbart lila färgämne som framställdes av snäckor i östra Medelhavet]*,
siden *[tyg]*
och scharlakan *[dyrbart rött färgämne som framställdes av bär]*.

[Material för lyxmöbler:]

Allt slags tujaträ (cypress, doftande trä) *[dyrbara träslag från Nordafrika, populärt material för möbler]*,

olika slags föremål av elfenben *[elefantbetar, exklusiva inlägg i möbler]*

och *[andra]* dyrbara träslag.

[Material för konstföremål:]

Brons, järn och marmor.

¹³ *[Parfymer och kryddor:]*

Kanel och salvor,

rökelse, myrra och parfymer.

[Matvaror:]

Vin och *[oliv-]*olja,

fint mjöl och säd.

[Från boskapsmarknaden:]

Boskap och får,

hästar och vagnar.

[Från slavmarknaden:]

Mänskliga kroppar

och själar (*liv*).

[Uttrycket "kroppar och själar" kan tolkas på två sätt. Antingen som två skilda begrepp där ordet "kroppar" syftar på slaveriet och "själar/liv" visar på hur degenererat ett mänskligt liv blivit. De två orden kan också tolkas som ett begrepp. Inom retoriken kallas detta för hendiadys. Tidigare i listan finns flera ord som används parvis och också kan tolkas enskilt eller som ett begrepp. Ett exempel från samma vers är "boskap och får" som kan stå för just boskap och får, eller syfta på boskapsmarknaden som helhet och då även inkludera getter och andra djur. I så fall beskriver "kroppar och själar" alla former av människohandel. Oavsett tolkning handlar det

om slavhandeln som var utbredd i Romarriket där hälften av befolkningen var slavar.

Totalt innehåller listan 29 produkter, och speglar varorna från Tyre, se Hes 27. Det är anmärkningsvärt att längst ner i uppräknningen av varor som såldes och köptes nämns slavhandeln. Placeringen, efter matvaror och boskap, visar på hur degenererat människovärdet blivit i Romarriket.]

14 Frukten som din själ längtade efter har försvunnit från dig. All lyx och glans har du förlorat, och man ska aldrig mer finna den.

15 Köpmännen som hade handlat med detta och blivit rika genom henne ska stå där på avstånd, skrämde av hennes plåga, och gråta och klaga:

16 "Ve, ve (*uttryck för intensiv förtvivlan*) du stora stad

som var klädd i linne, purpur och scharlakan

och smyckad med guld, ädelstenar och pärlor!

17 På en enda timme har all denna rikedom ödelagts."

Transportindustrin sörjer

Alla kaptener, kustfarare, sjömän och alla som arbetar till sjöss, alla stod de på avstånd ¹⁸ och såg röken från den eld där hon brann, och de ropade: Vilken stad var som denna stora stad?

19 De strödde jord över sina huvuden och grät och klagade högljutt:

”Ve, ve (*uttryck för intensiv förtvivlan*) över den stora staden

där alla som hade fartyg på havet blev rika genom dess rikedom!

På en enda timme blev den ödelagd.”

²⁰ [*Rösten som började tala i vers 4 avslutar nu:*] Gläd dig över henne [*Babylons fall och allt detta som sker*], du himmel och ni heliga och ni apostlar och profeter, för Gud har dömt henne och gett er upprättelse.

Babylons fall

²¹ Sedan tog en stark ängel upp en sten, som en stor kvarnsten, och kastade den i havet och sade:

”På samma sätt, lika plötsligt och med våldsamt kraft ska Babylon störtas ner och aldrig mer finnas.

²² Aldrig mer ska ljudet av harpister, musiker, flöjtister och trumpetare höras i dig.

Aldrig mer ska någon hantverkare av något slag finnas i dig.

Aldrig mer ska ljudet från en kvarnsten höras i dig.

²³ Aldrig mer ska någon lampas sken lysa i dig.

Aldrig mer ska röster från brud och brudgum höras i dig.

Dina köpmän var jordens stora (*inflytelserika*) män och alla folk blev vilseledda (*förförda*)

genom dina droger [*grekiska ordet "pharmakeia", vårt ord farmaceut kommer från detta ord. Ofta kombinerades droger och magi, så därför översätts ordet ibland till svartkonst.*]
²⁴ I henne [*Babylon*] fanns blod av profeter och heliga och av alla som hade slaktats på jorden."

19

Tre hallelujarop

¹ [*De tre veropen från kungar, köpmän och handelsmän får en parallell i tre lovprisningar. Ordet halleluja är ett låneord från hebreiskan som betyder "prisa Jahve" där Jahve är Guds personliga namn. Ordet används bara fyra gånger i NT. Alla fyra tillfällen är här i det nittonde kapitlet, se vers 1, 3, 4 och 6. Nu sker ett skifte. Den stora vedermödan som har dominerat kapitel 4-18 kommer till sitt slut. Kapitel 19 börjar med frasen "Efter detta". Det indikerar nästa kronologiska händelse.]*

Efter detta [*händelserna i kapitel 18*] hörde jag liksom en stark röst från en stor skara i himlen:

"Halleluja (*prisa Gud*)!

Frälsningen och äran och makten tillhör vår Gud,

² för hans domar är sanna och rätta.
Han har dömt den stora skökan [*det stora Babylon, se Upp 14:8*]

som fördärvade jorden med sin otukt
och straffat henne för sina tjänares blod."

[Det är inte Babylons fall som är orsaken till glädjen. Sången betonar i stället Guds attribut – han är sann och rättfärdig, se även Upp 15:3; 16:7. Gud finner inte glädje i den ogudaktiges död, i stället vill han se omvändelse, se Hes 18:23. Händels Hallelujakör från 1741 har inspirerats från denna passage.]

³ Än en gång sade de:

”Halleluja (prisa Gud)!”

Röken från henne [*Babylons förstörelse*] stiger i evigheters evighet. ⁴ De tjugofyra äldste och de fyra varelserna föll ner och tillbad Gud som sitter på tronen och sade:

*”Amen (ja, låt det ske).
Halleluja (prisa Gud)!”*

⁵ Från tronen kom sedan en röst [*från en ängel*] som sade:

*”Prisa (upphöj, lovsjung) vår Gud,
alla ni hans tjänare,
ni som i vördnadsfull tillbedjan fruktar honom,
både små och stora.”*
[Alla ska tillbe oavsett ställning, de med låg status tillsammans med de inflytelserika.]

Festmåltiden i himlen

⁶ Sedan hörde jag något som lät som en enorm folkskara, som dånat av många stora vatten och mullrande åska, och de ropade:

”Halleluja (*prisa Gud*)!

För Herren vår Gud,

den allsmäktige (*som har all kraft och vet allt*),
har nu intagit sin kungliga position.

[Jesus har alltid varit kung, men nu träder han in i den positionen.]

⁷ Låt oss glädjas och jubla och ge honom äran.

För Lammets bröllop har kommit och hans brud
[de troende] har gjort sig redo.

⁸ Hon har fått rätt att klä sig i finaste linne, skinande vitt och rent.”

Det fina linnet är de heligas rättfärdiga gärningar.

[Till skillnad från skökan, se vers 2, som ger sig hän åt många älskare ger bruden sig själv helt och fullt till Jesus. Lite längre fram benämns bruden Lammets hustru, då är hon gift och bröllopfesten är över, se Upp 21:9. Paulus kallar de troende för trolovade med Jesus, se 2 Kor 11:2. Församlingen liknas med hans brud, se Ef 5:27. I Höga visan beskrivs denna kärlek mellan Gud och hans folk. I Hosea beskrivs Israel som en otrogen hustru som Gud ska upprätta i framtiden.]

Ett dåtida judiskt bröllop hade flera steg:

1. Trolovning – en officiell ceremoni som var mycket mer bindande än dagens förlovning, se

Matt 1:18. Brudgummen reste från sin fars hus till brudens hem och betalade ett brudpris, se 1 Mos 24:53; 29:15-30.

2. Brudgummen förbereder det nya hemmet, se Joh 14:1-4.

3. Brudgummen kommer till brudens hus för att hämta henne. Inget exakt datum ges, men sker omkring ett år efter trolovningen. Seden illustreras i Jesu liknelse med de tio brudtärnorna, se Matt 25:1-13.

4. Bröllopsfesten - varade flera dagar, ofta sju dagar, se Joh 2:1-11.

Det finns olika tolkningar av vad dessa bilder beskriver. Vad som är helt klart är att Brudgummen är Jesus, se Joh 3:29. Bruden beskriver alltid troende i plural, medan gäster, brudgummens vänner och tärnor används mer individuellt om enskilda troende, se vers 9.]

⁹ Sedan sade han [ängeln] till mig [Johannes]: "Skriv: Saliga (lyckliga, välsignade, avundsvärda) är de som är inbjudna till Lammets bröllopsmåltid." Han sade också till mig: "Dessa Guds ord är sanna (trovärdiga)."

¹⁰ Då föll jag ner för hans fötter för att tillbe honom, men han sade till mig: "Gör inte så! Jag är bara en medtjänare till dig och dina bröder som har Jesu vittnesbörd. Gud ska du tillbe. Jesu vittnesbörd är profetians ande"

[Ordagrant "Jesu vittnesbörd". Det kan i grekiskan betyda både "vittnesbördet från Jesus", det som han talar, men också "vittnesbördet

om Jesus” – hans liv, död och uppståndelse. Profetian är inspirerad av Anden, och Anden vittnar om Jesus, se Joh 15:26.]

DEN TREDJE SYNEN (19:11-21:8)

Kungarnas kung på en vit häst!

¹¹ *[En ny serie med åtta ”och jag såg” börjar här, se Upp 19:11; 19:17; 19:19; 20:1; 20:4; 20:11; 20:12; 21:1. Detta är den tredje stora synen av Jesus. I den första visionen vandrade Jesus bland lamphållarna, en fin bild på Jesu närvaro i församlingarna, se Upp 1:9-20. I den andra synen såg Johannes honom, i himlen, vid tronen. Jesus var lejonet av Juda som såg ut som ett slaktat lamm, se Upp 5:1-14. Nu i denna tredje syn får han se Jesus som en segrande kung. Enda gången Jesus tidigare ridit på ett djur, var när han fredligt kom in i Jerusalem på en åsna, se Joh 12:12-15.]*

Sedan såg jag (och jag såg) himlen öppen, och se: en vit häst, och han som satt på den heter Trofast och Sann [*samma titel som i Upp 3:14*], och han dömer och strider i rättfärdighet. [*Till skillnad från den falska messiasfiguren i Upp 6:2.*] ¹² Hans ögon var som eldslågor, och på sitt huvud bar han många kronor (*kungliga diadem*). Han hade ett namn skrivet som ingen känner utom han själv, ¹³ och han var klädd i en mantel som var doppad i blod [*hans eget, eller fiendernas, se Jes 63:2-4*], och hans namn är Guds Ord.

[Det är bara Johannes som använder titeln "Ordet" om Jesus i NT. Titeln återfinns här, i hans evangelium och i hans första brev, se Joh 1:1, 14; 1 Joh 1:1. På samma sätt som allt är skapat av Jesus i begynnelsen, se Kol 1:16, är Ordet verksamt i tidsålderns slut.]

¹⁴ De himmelska härarna följde honom på vita hästar, och de var klädda i vitt rent linne. ¹⁵ Ur hans mun kom ett skarpt svärd som han ska slå folken med, och han ska styra dem med järnspira [*Ps 2:9*], och han trampar Guds, den Allsmäktiges, stränga vredes vinpress. [*Svärdet hålls inte i handen, utan kommer ur munnen, se Jes 11:4; 49:2.*] ¹⁶ På sin mantel och på sin höft har han ett namn skrivet: "Kungarnas Kung och herrarnas Herre."

[Jesus beskrivs i vers 11-16 med fyra namn:

- 1. Trofast och Sann – han gör som han har lovat och det blir som han har sagt.*
- 2. Ett okänt namn – Sonens djupaste väsen är en hemlighet som ingen utom Fadern känner, se även Upp 3:12.*
- 3. Guds ord – han har funnits sedan begynnelsen.*
- 4. Kungars Kung och herrarnas Herre – den korsfäste och av världen förkastade är verkligen alla herrars Herre.]*

Kungens seger

¹⁷ *[I detta kapitel beskrivs två festmåltider. Den första är bröllopfesten med Lammet, se vers 9. Som kontrast kommer nu en fasansfull inbjudan till jordens fåglar. Verserna 17-21 bildar en*

kiasm där första och sista versen talar om fåglar och kött. Centralt beskrivs den s.k. "striden". Hela syftet med kiasmen är att dramatisera det oundvikliga slutet för ondskan.]

Sedan såg jag (och jag såg) en ängel som stod i solen och ropade med stark röst till alla fåglar som flög uppe på himlen:

"Kom och samlas till Guds stora måltid, ¹⁸ så ska ni få äta

kött av kungar,

kött av befälhavare,

kött av mäktiga män,

kött av hästar och deras ryttare

och kött av alla människor, fria och slavar, små och stora."

[Ordet kött förekommer fem gånger i denna mening. Även om det refererar till kroppen som gamarna äter, så finns även en djupare mening här. Människan kommer till korta på grund av sin fallna natur; köttet, se 1 Mos 6:3; Joh 3:6; Rom 7:18; 1 Pet 1:24.]

¹⁹ Sedan såg jag (och jag såg) vildjuret och jordens kungar och deras härar samlade till strid mot ryttaren på hästen och mot hans här.

[Mellan vers 19 och 20 hade man kunnat förvänta sig en beskrivning av striden, men det verkar inte ens bli en strid. Svärdet "ur ryttarens mun", se vers 21, verkar ha att göra med ord, se Heb 4:12.]

²⁰ Vilddjuret [*från havet, se Upp 13:1-10*] greps tillsammans med den falske profeten [*vilddjuret från jorden, se Upp 13:11-18*],

 som hade gjort tecken inför vilddjuret
 och därigenom förlett dem som tagit emot vilddjurets märke

 och tillbett dess bild.

Båda kastades levande i eldsjön som brinner av svavel.

²¹ De andra dödades med svärdet som gick ut ur ryttarens mun,

och alla fåglarna åt sig mätta av deras kött.

20

Satan binds i 1 000 år

¹ [*Det finns flera paralleller mellan följande tre verser och kapitel 12:*

- *Där kastades draken ner på jorden, se Upp 12:9, 12, här kastas han ner från jorden till avgrunden.*

- *Där var det för en kort tid, här är det en lång tid.*

- *Då betydde hans fall fasa för jordens invånare, se Upp 12:12, här betyder det frihet.*

Kapitel 12 och 20 ramar in drakens aktivitet som beskrivs mellan dessa kapitel. I kapitel 12 introduceras hans verksamhet, och i kapitel 20 avslutas den. I ett större perspektiv introduceras ormen i Bibelns tredje kapitel, se 1 Mos 3. Här, i Bibelns tredje kapitel från slutet, förgörs han.]

Sedan såg jag (*och jag såg*) en ängel komma ner från himlen med nyckeln till avgrunden och en stor kedja i handen. *[När den femte ängeln blåste i sin basun öppnades avgrundens brunn, se Upp 9:1-2. Nu stängs den.]*² Han grep draken, den gamle ormen *[1 Mos 3:15]* som är Djävulen och Satan *[samma titel som i Upp 12:9]*, och band honom för tusen år. *[Mark 3:27]*³ Sedan kastade ängeln honom i avgrunden som stängdes och förseglades över honom. Detta för att han inte mer skulle förleda folken förrän de tusen åren nått sitt slut. Efter de åren ska han släppas lös för en kort tid.

[Versen indikerar att draken ska försvinna i två steg, den slutgiltiga domen beskrivs i vers 7-10. Det kan vara svårt att förstå varför Satan ännu en gång ska släppas lös. En förklaring kan vara att Satans dom följer samma mönster som de ogudaktiga människornas dom. När de dör hamnar de i dödsriket, Hades, som är en temporär plats. Därifrån kommer de att bli lösta en kort tid för att stå inför den vita tronen, dömas av Jesus och sedan kastas i den brinnande sjön, se vers 11-15. På motsvarande sätt skickas den ogudaktiga ormen till avgrunden, frigges en kort stund för att till sist dömas och kastas i den brinnande eldsjön, se vers 9-10.]

Martyrernas uppståndelse

⁴ *[Martyrerna, som Johannes sett under altaret när det femte sigillet bröts, ställde en fråga: "Hur länge ska det dröja innan du dömer jordens*

invånare och straffar dem för vårt blod?”, se Upp 6:10-11. Den frågan får nu sitt svar och fullbordan.]

Sedan såg jag (och jag såg) troner, och de som satt på dem fick rätt att döma (*kan också översättas "ett domslut gavs dem"*). Jag såg själarna [*se Upp 6:9-11*] av dem som hade blivit halshuggna för Jesu vittnesbörd [*eftersom de vittnade om Jesus*] och [*bekände sig till och talade*] Guds ord. De hade inte tillbett vilddjuret och dess bild eller tagit emot märket på sin panna eller sin hand. De levde och regerade med den Smorde [*kungen*] (*Messias, Kristus*) i tusen år.

[Dessa troende som inte tog vilddjurets märke och fick lida martyrdöden har nu uppstått och blivit upprättade. De får nu regera tillsammans med Jesus. I striden i Upp 19:19-21 förgjordes armén, men det finns många andra människor på jorden, se Upp 20:7.]

⁵ Men de andra döda levde inte förrän de tusen åren hade gått. [*De ogudaktiga, se vers 11-15.*] Detta är den första uppståndelsen. ⁶ Salig (*lycklig, välsignad*) och helig (*avskild för tjänst*) är den som har del i den första uppståndelsen. Över dem har den andra döden [*att bli kastad i eldsjön, se vers 14*] ingen makt, utan de ska vara präster till Gud och den Smorde (*Messias, Kristus*), och regera med honom i tusen år.

[En period på tusen år nämns sex gånger, se vers 2, 3, 4, 5, 6, 7. Ofta används ordet millennium, från latinets "mille annum" – tusen år, för denna tidsperiod. Utifrån profetior i GT om ett fridsrike, och föregående verser där Jesus kommer på en vit häst, se 19:11-15, verkar det vara en period då Jesus regerar på jorden. Det blir en tid då skapelsen upprättas, se Rom 8:20-22. Lamm och vargar ska bo tillsammans, se Jes 11:6. Det är ett fridsrike där svärd smids till plogbillar, se Jes 2:4. Dock är det inte en helt fullkomlig värld:

- Människor kommer fortfarande att dö: "Den som dör vid hundra års ålder kallas fortfarande ung", se Jes 65:20. Paulus gör det klart att "Jesus måste vara kung och regera tills han har lagt alla sina fiender under sina fötter, den sista fienden som utplånas är döden", se 1 Kor 15:25-26. Det är först efter den sista striden med djävulen som jorden renas i eld och en ny himmel och en ny jord kommer, se 2 Pet 3:10-13. Det är först efter den nya himlen och jorden som "döden inte finns mer", se Upp 21:4.

- Även om Jesus tillsammans med de troende regerar här på jorden, krävs det domar, se vers 4. Jesus regerar, men många böjer sig motvilligt för hans vilja eftersom de i slutet av perioden gör uppror, se vers 7-9.

Denna syn att Jesus kommer innan millenniet kallas premillennialism och är den vanligaste tolkningen. I amillennialismen, från grekiska "a", inte, tolkas tusenårsriket som en symbolisk tid. Under 1800-talet, då många trodde på

människans egen förmåga att förändra världen, växte postmillennialismen fram där man tänker att Jesus kommer först efter tusenårsriket med en ny himmel och jord, fram till dess har församlingen regerat på jorden under tusen år medan Jesus är i himlen.]

Satans slutgiltiga dom

⁷ [Nu återupptas temat från vers 3.]

När de tusen åren har nått sitt slut ska Satan släppas ut ur sitt fängelse. ⁸ Han ska gå ut för att förleda folken vid jordens fyra hörn, Gog och Magog, och samla dem till striden. Deras antal är som havets sand.

[Gog och Magog för tankarna till Hesekiels profetia om ett anfall från en fiende från norr. Det leds av en ond kung "Gog" vars land är "Magog", se Hes 37-38; 1 Mos 10:2. Gud griper in och fienden blir fullständigt besegrad. Efter kriget blir Israel upprättat och ett nytt tempel byggs, se Hes 40-48.]

⁹ De drog upp över hela jordens vidd och omringade de heligas läger och den älskade staden [Jerusalem]. Men eld kom ner från himlen och förtärde dem.

[På samma sätt som striden i kapitel 19 inte blev någon stor strid, är slaget över på en gång. Eld från himlen har också en betydelse av att bekräfta profetorden, se 2 Kung 1:10-12; Hes 38:22.]

¹⁰ Djävulen som hade förlett dem kastades sedan i sjön av eld och svavel där också vilddjuret [*från havet, se Upp 13:1-10*] och den falske profeten [*vilddjuret från jorden, se Upp 13:11-18, redan*] är [*Upp 19:20*]. Där ska de plågas dag och natt i evigheters evighet.

[Alla ondskans krafter som introducerades en och en har nu blivit besegrade en och en i omvänd ordning. Ännu ett kiastiskt drag i Uppenbarelseboken.

Draken introduceras, se Upp 12. De två vilddjuren träder fram, Upp 13. Babylon, den prostituerade kvinnan, beskrivs, kap 14-16. Babylon förgörs, se Upp 17:1-19:10. De två vilddjuren kastas i eldsjön, se Upp 19:11-21.

Draken kastas i eldsjön, se Upp 20:1-10.

Scenen är nu redo för en ny värld!]

Den stora vita tronen

¹¹ Sedan såg jag (*och jag såg*) en stor vit tron och honom som satt på den, och jorden och himlen (*skyn*) flydde inför honom, och det fanns inte längre någon plats för dem.

[Det grekiska ordet "ouranos" översätts både till himmel och sky, sammanhanget avgör betydelsen. Här kan det antingen betyda jorden och dess sky eller hela himlen och universum. Nu bereds plats för "en ny himmel och jord", se Upp 21:1.]

¹² Sedan såg jag (*och jag såg*) de döda, både stora och små [*gamla och unga, rika och fattiga - alla*

människor], stå inför tronen. Sedan öppnades böcker, och en annan bok (*skriftrulle*) öppnades – livets bok. [*I brevet till Sardes ges löftet om att ha sitt namn i denna bok, se Upp 3:5. Daniel nämner också den, se Dan 12:1-2.*] De döda dömdes (*separerades, åtskildes*) efter vad som stod i böckerna, efter sina gärningar [*Matt 25:31-32*]. ¹³ Havet gav tillbaka de döda som fanns i det, och Döden och Hades (*dödsriket*) gav tillbaka de döda som fanns i dem, och var och en dömdes efter sina gärningar. ¹⁴ Döden och Hades (*dödsriket*) kastades i eldsjön. Eldsjön är den andra döden. ¹⁵ Om någon inte fanns skriven i livets bok kastades han i den brinnande sjön.

21

En ny himmel och en ny jord

¹ Sedan såg jag (*och jag såg*) en ny (*bättre*) himmel (*sky*) och en ny (*bättre, helt ny sorts*) jord, för den första himlen och den första jorden var borta, och havet fanns inte mer.

[*Löftet om en ny himmel och jord går i uppfyllelse, se Jes 65:17; 66:22; 2 Pet 3:13. Bibeln talar om tre himlar.*

- *Skyn och atmosfären närmast jorden, se 1 Mos 6:7.*

- *Rymden och universum med sol, måne och stjärnor, se Matt 24:29.*

- *Guds boning, se 2 Kor 12:2; Apg 7:55; Heb 8:1*
Havet och vattnen representerar ofta kaos och ondska, se Upp 13:1; 17:5. Frånvaro av havet

talat om fred och trygghet. Dock kommer det finnas vatten och floder i den nya världen, se Upp 22:1. Eftersom det inte står "haven" utan "havet" i bestämd form, kan det också handla om ett specifikt hav - "Röda Havet", se Jes 11:15-16; 51:10.]

² Jag såg den heliga staden, det nya Jerusalem, komma ner ur himlen från Gud, redo likt en brud som är smyckad för sin man. *[I vers 9 beskrivs nästa steg i bröllopet, bruden har blivit Lammets hustru.]*

³ Sedan hörde jag en stark röst från tronen: "Se, Guds närvaro omsluter människorna. Han ska bo hos dem och de ska vara hans folk, och Gud själv ska vara hos dem som deras Gud. ⁴ Han ska torka (*kommer att sudda*) bort varje tår från deras ögon och döden ska inte finnas mer [*Jes 25:8; 1 Kor 15:54; Upp 7:17*], inte heller sorg eller klagorop [*Matt 5:4; Jak 4:9*] eller smärta (*förtvivlan, ångest, nöd, plågsamt slit*, se *Kol 4:13; Upp 16:10-11*) - det ska inte finnas mer. För det som förut var (*ordagrant: "de förra"*, dvs. *tidigare tidsåldrar och världsordningar*) är borta (*har försvunnit, gått bort, passerat*)."

⁵ Han som sitter på tronen [*Jesus*] sade: "Se, jag gör allting nytt." Han sade också: "Skriv, för dessa ord är trovärdiga och sanna."

⁶ Sedan sade han till mig:

Det har skett (*det är fullbordat*).

Jag är Alfa (*den första grekiska bokstaven*) och Omega (*den sista grekiska bokstaven*), före allting (*begynnelsen, ursprunget*) och slutet av allt (*änden*).

[I inledningen används samma titel för Gud, se Upp 1:8.]

Åt den som törstar [*längtar efter och vill tillhöra Gud*]

ska jag fritt ge ur källan med livets vatten. [*Jes 55:1; Joh 7:37*]

⁷ Den som segrar ska få detta i arv,
och jag ska vara hans Gud,
och han ska vara min son.

⁸ Men

de fega [*Matt 10:32-33*],
de otroende (*som inte vill tro*)
och de skändliga (*orenade, nedsmutsade av synd*) [*de som druckit från bägaren med allt som Gud avskyr, se Upp 14:8; 17:4-5*],

mördarna
och de sexuellt omoraliska,
ockultisterna (*de som missbrukar droger*),
[*grekiska ordet "pharmakos", vårt ord farmaceut kommer från detta ord. I de hedniska templen kombinerades ofta droger och magi.*]

avgudadyrkarna
och alla lögnare,
de ska få sin del i sjön som brinner av eld och svavel. Detta är den andra döden.

Det nya Jerusalem

Vacker som en brud

⁹ *[Denna vers börjar på exakt samma sätt som 17:1. Troligtvis är det samma ängel som visade Johannes den stora skökan Babylon och Guds dom över henne, som nu i kontrast visar på det nya Jerusalem.]*

En av de sju änglarna med de sju skålarna som var fyllda med de sju sista plågorna kom till mig och sade: "Kom, jag ska visa dig bruden, Lammets hustru." ¹⁰ Han förde mig i Anden upp på ett stort och högt berg och visade mig den heliga staden Jerusalem, som kom ner från himlen, från Gud. ¹¹ Den hade Guds härlighet, dess strålgans var som den dyrbaraste ädelsten, som kristallklar jaspis *[samma material med grönaktig ton som Johannes liknade den som satt på tronen med, se Upp 4:3]*.

Tolv portar

¹² Staden hade en stor och hög mur med tolv portar, och vid portarna fanns tolv änglar. Där var också namn inskrivna: namnen på Israels barns tolv stammar. ¹³ I öster fanns tre portar, i norr tre portar, i söder tre portar och i väster tre portar.

[Det verkar som Johannes får gå runt och se alla sidor. Hans rörelsemönster är dock oväntat, först öst till nord, sedan syd till väst. Hesekiel hade en liknande syn där han såg portarna och vilken stam de tillhörde, se Hes 48:31-34.]

Namnen är dock lite annorlunda jämfört med de Johannes hörde i en tidigare syn, se Upp 7:5-8. Om stammarnas namn överensstämmer med Hesekiels syn tillhör portarna följande stammar:

Öst: Dan, Benjamin, Josef.

Norr: Levi, Juda, Ruben.

Syd: Sebulon, Isaskar, Simeon.

Väst: Naftali, Aser, Gad.]

Tolv grundstenar

¹⁴ Stadsmuren hade tolv grundstenar, och på dem stod de tolv namnen på Lammets tolv apostlar.

[På motsvarande sätt som portarna kallas "Juda port", "Benjamins port" osv, se vers 12-13, finns det tolv grundstenar som är döpta efter apostlarna. Det finns en "Petrussten", en "Johannessten" osv. Jesus gav ett löfte till sina tolv apostlar att de skulle regera tillsammans med honom när han kommer med sitt rike, se Matt 19:27-28.

Det finns även ett fint bildspråk där Jerusalem är öppet för både jude och hedning, men allt startade med judarna. De är portarna, och apostlarnas undervisning är grunden för hela mänskligheten, se Ef 2:20; Matt 16:18.]

¹⁵ Han som talade till mig hade en mätstång av guld för att mäta staden och dess portar och dess mur.

¹⁶ Staden bildade en fyrkant och var lika lång som den var bred. *[Det innersta rummet i tabernaklet och templet, byggt efter den himmelska*

förebilden, var också en kub, se 1 Kung 6:20.] Han mätte upp den med mätstången till 12 000 stadier. Samma längd och bredd. [En stadie var en löparbanas längd, omkring 185 meter. Totalt alltså var staden 222 mil lång och 222 mil bred.] ¹⁷ Han mätte också [troligtvis höjden på] dess mur till 144 alnar [motsvarar 65 meter] efter människors mått, som också är änglars. [Det anges inte om det är bredden eller höjden som mäts, men eftersom den beskrivs som "stor och hög" i vers 12, är det troligtvis höjden som anges.]

¹⁸ Muren var byggd av jaspis [samma material med grönaktig ton som Johannes liknade den som satt på tronen med, se Upp 4:3], och staden var av rent guld som liknade rent glas. ¹⁹ Stadsmurens grundstenar var smyckade med alla slags ädelstenar.

Den första grundstenen var en jaspis [troligtvis genomskinlig och grönaktig].

[Den sista stenen i bröstskölden, se 2 Mos 28:17. Beskriver också Gud i tronrummet, se Upp 4:3.]

Den andra en safir [mörkblå].

Den tredje en kalcedon [rökfärgad, vitaktig].

Den fjärde en smaragd [grön].

²⁰ Den femte en sardonyx [vit med bruna eller rosa drag].

Den sjätte en karneol [röd].

[Den första stenen i bröstskölden, beskriver Gud i tronrummet, se Upp 4:3.]

Den sjunde en krysolit [*guldgul*].

Den åttonde en beryll [*blågrön*].

Den nionde en topas [*olivgrön*].

[Alla stenar upp till den nionde nivån i muren fanns hos keruben som förvisades från Guds heliga berg, se Hes 28:13-14.]

Den tionde en krysopras [*äppelgrön*].

Den elfte en hyacint [*lila*].

Den tolfte en ametist [*purpur och violett*].

[Alla dessa stenar är vackra och lyser i olika färger när ljuset skiner genom dem. Åtta av namnen på dessa tolv stenar återfinns med samma namn i översteprästens bröstsköld, se 2 Mos 28:17. Det är troligt att de övriga fyra – sardonyx, beryll, krysopras och ametist – också fanns i bröstskölden, men att de beskrivs med andra namn i hebreiskan.]

Ädelstenar har olika hårdhet. Mose fick instruktioner om att gravera in namnen på de tolv stammarna på stenarna, se 2 Mos 28:21. Stenarna som användes i bröstskölden måste alltså vara mjuka nog för dåtida graveringstekniker. Alla mineraler som nämns i denna lista är mjukare kvarts, och inte hårdare stenar som safir, rubin eller diamant.]

²¹ De tolv portarna bestod av tolv pärlor, och varje port var gjord av en enda pärla. Stadens huvudgata var av rent guld, som genomskinligt glas.

²² Något tempel såg jag inte i staden, för Herren Gud den Allsmåttige och Lammet är dess tempel.

[Templet representerade Guds närvaro, men det behövs inte eftersom Guds närvaro finns i hela staden, se vers 3. Det verkar dessutom som den nya himlen och jorden inte är beroende av solen på samma sätt som i vårt nuvarande universum.]

²³ Staden behöver inte sol eller måne för att få ljus, för Guds härlighet lyser upp den och dess lampa är Lammet. *[Jes 60:19-20]* ²⁴ Folken ska vandra i dess ljus, och jordens kungar ska föra in sin härlighet i den. ²⁵ Dess portar ska aldrig stängas om dagen – natt ska inte finnas där – ²⁶ och folkens härlighet och ära ska föras in i staden. ²⁷ Aldrig ska något orent komma in i den, och inte heller den som ägnar sig åt skändlighet och lögn, utan bara de som är skrivna i livets bok som tillhör Lammet.

22

¹ Sedan visade ängeln mig en flod med livgivande (*levande, rent*) kristallklart vatten som flöt ut från Guds och Lammets tron ² mitt på stadens *[det nya Jerusalems]* huvudgata *[1 Mos 2:10; Hes 47:1-12]*. På båda sidor om floden stod livets träd *[singular]* som bär frukt tolv gånger om året och ger sin skörd varje månad. Trädens löv är livgivande (*till helande, grekiska "therapeian"*) för folken.

[Livets träd är i singular, och det kan tolkas som om det är en grupp av träd som ses som en enhet, eller så flyter floden på båda sidorna om trädet. Livets träd omnämns också i Edens lustgård, se 1 Mos 2:9. Efter syndafallet hindrar Gud Adam och Eva från att äta av dess frukt, eftersom det ger evigt liv, se 1 Mos 3:22. I hälsningen till församlingen i Efesos lovade Jesus dem att få äta av livets träd i Guds paradiset, se Upp 2:7. Till skillnad från havet, som står för kaos, är floden en positiv bild på något som är i rörelse och porlar av liv. Evigheten i nära gemenskap med Gud blir aldrig tråkig. På samma sätt som Adam fick i uppdrag att namnge djuren, se 1 Mos 2:19, kommer det troligtvis att finnas meningsfulla kreativa uppdrag.]

³ Ingen förbannelse ska längre finnas. *[I det nya Jerusalem ska ingen synd finnas, orsaken till förbannelse, se 1 Mos 3:16-19; Sak 14:11.]* Guds och Lammets tron ska stå i staden, och hans tjänare ska tjäna honom. ⁴ De ska se hans ansikte. *[Något som tidigare inte varit möjligt, se 2 Mos 33:20.]* Hans namn ska vara skrivet på deras pannor. *[Det är helt tydligt och öppet att de tillhör Gud, se Upp 3:12; 7:3.]* ⁵ Det ska aldrig mer bli någon natt. Ingen behöver längre någon lykta eller solens sken, eftersom Herren Gud ska lysa över dem och de ska regera i evigheters evighet.

[Välsignelsebönen får här sitt fullständiga

genomslag – Herren låter sitt ansikte lysa över dig, och han vänder sitt ansikte till dig, se 4 Mos 6:25-26. Notera också användandet av "Guds och Lammets tron" i vers 1 och 3. Gud och Lammet har delad tron, ytterligare argument för att Jesus är Gud.]

Avslutning

⁶ Han sade till mig: "Dessa ord är trovärdiga och sanna. Herren, profeternas andars Gud [*1 Kor 14:32*], har sänd sin ängel för att visa sina tjänare vad som snart (*snabbt*) måste ske."

⁷ [*Johannes hör nu Jesus:*] "Och se, jag kommer snart. Salig (*lycklig, välsignad*) är den som håller fast vid profetians ord i denna bok." [*Den sjätte av de sju välsignelserna i Uppenbarelseboken, se Upp 1:3.*]

⁸ Jag, Johannes, är den som har hört och sett detta. Och när jag hade hört och sett det, föll jag ner för att tillbe framför fötterna på ängeln som hade visat detta för mig. ⁹ Men han sade till mig: "Gör inte så! Jag är bara en medtjänare till dig och dina bröder profeterna och till dem som håller fast vid orden i denna bok (*skriftrulle*). Gud ska du tillbe." [*För andra gången misstar Johannes ängeln med Jesus och faller ner, se Upp 19:9-10.*]

¹⁰ Han sade till mig [*ängeln fortsätter att tala*]:

"Försegla inte profetians ord i denna bok, för tiden är nära. [*Till skillnad från Daniels profetia*

som skulle förseglas till senare, se Dan 12:4, 9.]

11 Den orättfärdige får fortsätta att göra orätt och den orene fortsätta att orena sig. Den rättfärdige får fortsätta att göra det rätta och den helige fortsätta att helga sig.”

[Denna vers uppmanar inte att vara kvar i synd, poängen är att om någon inte tar till sig orden i denna profetia, kommer han att fortsätta i sin synd. Tar han till sig inbjudan i vers 17 och omvänder sig kommer han att fortsätta att göra det som är rätt. Oren och helig är motsatser; i båda fallen beskrivs först gärningar och sedan inre karaktär. Det finns en likhet med näst sista versen i Daniels bok där de ogudaktiga ska fortsätta i sin ogudaktighet utan att förstå det, men också att många ska bli renade, se Dan 12:10.]

12 *[Johannes hör på nytt Jesus:]* ”Se, jag kommer snart, och jag har med mig lön som ska ges till var och en efter hans gärningar.

13 Jag är Alfa (*den första grekiska bokstaven*) och Omega (*den sista grekiska bokstaven*) *[Upp 1:8; 21:6]*

Den förste och den siste. *[Upp 1:17; 2:8]*

Före allting (*begynnelsen, ursprunget*) och slutet av allt (*ändan*). *[Upp 21:6]*

[Var och en av dessa tre titlar 'Alfa och Omega', 'den förste och den siste' och 'före allting och

slutet av allt' har redan förekommit. Detta är enda gången som alla tre återfinns tillsammans.]

¹⁴ Saliga (*lyckliga, välsignade, avundsvärda*) är de som tvättar sina kläder så att de får rätt till livets träd och får komma in genom portarna till staden. [*Den sjunde av de sju välsignelserna i Uppenbarelseboken, se Upp 1:3.*] ¹⁵ Men utanför är vildhundarna [*de onda*] och ockultisterna, de sexuellt omoraliska och mördarna, avgudadyrkarna och alla som älskar lögnen och ägnar sig åt den.”

¹⁶ ”Jag, Jesus har sänt min ängel (*budbärare*) till er för att vittna om detta i [*de lokala*] församlingarna. Jag är skottet (*arvingen*) från Davids rot (*släkt*), den strålande (*klart lysande*) morgonstjärnan [*början på en ny ljus dag*].”

¹⁷ Anden och bruden säger: ”Kom!”

[Beroende på vem "bruden" syftar på kan innebörden vara "kom Jesus" eller "kom till Jesus". Är bruden församlingen här på jorden, så överensstämmer det med den längtan som Johannes senare uttrycker i vers 20: "Kom, Herre Jesus." Det blir ett gensvar på de tre "se, jag kommer snart" som Jesus säger, se vers 7, 12, 20. Om bruden i stället syftar på "det nya Jerusalem från himlen" som Johannes nyss har sett och i detalj beskrivit i förra kapitlet, är det den fulländade himmelska församlingen som uppmanar församlingen här på jorden att

komma upp på en högre andlig nivå.]

Den som hör [*Anden och bruden säga detta, den som lyssnar och får detta brev uppläst eller själv läser detta brev*],

uppmanas att säga: "Kom!"

Den som törstar [*längtar efter mer av Gud*],

uppmanas att komma!

Den som vill,

uppmanas att fritt (*gratis*) ta emot livets vatten.

[Från floden som flyter ut från Guds tron och Lammet, se 22:1-2. Jesus talade också i liknande termer, se Joh 7:37.]

¹⁸ För alla som hör profetians ord i denna bok betyder jag: Om någon lägger något till dessa ord,

ska Gud lägga på honom de plågor som beskrivs i denna bok.

¹⁹ Om någon tar bort något från orden i denna profetias bok,

ska Gud ta ifrån honom hans del i livets träd och i den heliga staden som beskrivs i denna bok. [*Liknande varning finns i Mose lag, se 5 Mos 4:2.*]

²⁰ Han som intygar detta säger: "Ja, jag kommer snart."

Amen (*hebreiska för "ja, låt det ske"*),

kom Herre Jesus!

[Höga visan avslutas med en liknande bön och längtan efter Jesus, se Höga v 8:14. Paulus använder det arameiska uttrycket "Maranatha" som också betyder "Vår Herre kom", se 1 Kor 16:22.]

²¹ Herren Jesu nåd (*kraft, Guds oförtjänta favör*) är med er alla (*vare med alla*).

[Uppenbarelseboken inleddes med en önskan om "nåd och frid" till de som fick boken uppläst för sig, se Upp 1:4. Boken, och hela Bibeln, avslutas också med Herren Jesu nåd, något ovanligt för en apokalyps men vanligt i breven, se t.ex. Rom 16:20. Hälsningen om nåd riktades till de troende i församlingarna då, se vers 18, men även till troende i alla tider, se Upp 1:3. Jämför också med den avslutande varningen i Gamla testamentets sista bok, se Mal 4:4-6; Joh 1:17.]

**Svenska Kärnbibeln - en expanderad
översättning**
**Swedish: Svenska Kärnbibeln - en expanderad
översättning (New Testament)**

copyright © 2017-2020 Svenska Kärnbibeln

Language: Swedish

Contributor: Svenska Kärnbibeln

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-02-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

c5cfac14-0500-50d4-bd1a-4691a8b8b3b6